Katalikai turi suprasti, kad jų aukos ir pasišventimas del katalikų spaudos sustiprinimo bus malonesnis Dievui ir pačiai Bažnyčiai, ir žmonėms naudingesnis, negu pirkimas bažnytinių indų ir net negu bažnytinės apeigos. Pakol to nesupras visi katalikai, mes negalime tikėtis sulaukti spaudos kuri atatiktų Katalikų Bažnyčios rimtybei ir pajėgoms. Žmonių vadai, pirmiausia gi kunigai, turi skaityti tai savo didžiausiu uždaviniu.

Vyskupas Kilian.

DARBININKAS

Organas Amerikos Lietuvių Rymo Katalikų Šventojo Juozapo Darbininkų Sąjungos.

DARBININKAS
EINA
UTARNINKAIS, KETVERGAIS IR SUBATOMIS.
Metams $4.00
Užrubežy metams $5.00
DARBININKAS
366 Broadway, Boston 27, Mass.
Tel. South Boston 620.

VOL. VIII, No. 132. SUBATA, LAPKRIČIO 24 D., 1923. *Kaina 5 centai.*

Darbas ir koperacija

GAVO PATOGŲ NAMĄ.

WASHINGTON. — Magnus Johnson, Minnesotos valstijos senatorius pasirandavojo už miesto patogų namą su daržu, kur jis galės padirbėti. Johnson yra farmerių senatorium. Prie jo pasirandavoto namo yra keletas medžių, kuriuos jis turės teisę nukirsti.

NEBUSIĄ NEDARBO.

WASHINGTON. — S. W. Straus, žymus Nes Yorko bankininkas, pareiškė, kad žmonės neprivalą bijoti nedarbo. Sako, kad namų statymas nesustos ir tęsis mažiausia pusantrų metų. O vien namų statymas sulaikys didį nedarbo atsiradimą. Suplenuotų namų yra už $5,000,000,000.

VYNUOGIŲ UŽDERĖJIMAS.

CHICAGO, Ill. — Yra aprokuota, kad šiemet vynuogių užderėjo 80,000 vagonų. O 1921 m. jų buvo tik 37,000. 1921 m. į Chicago vynuogių atgabenta 4,700 vagonų, o šiemet atgabenta 12,500 vagonų.

BRAZILIJOS SKOLOS.

RIO DE JANEIRO. — Brazilijos valdžia skolų turėjo 1922 metų pabaigoj 140,017,631 svarų sterlingų, arba vienas bilijonas dolerių.

KIEK ATSEINA.

LANSING, Mich. — Wisconsino valstijos kelių inžinierius sako, kad Suv. Valstijose esą 14,000,000 automobilių. Per metus jų užlaikymas ir operavimas savininkams atseina $5,600,000,000. Tų automobilių kaina siekia apie $10,000,000,000.

MARŠRUTAS

CENTRO PIRMININKO PRAKALBOS.

Lapkričio 29 d. Hartford'e, Conn. — parapijos sukaktuvėse.

Gruodžio 2 d. Worcester, Mass. — spaudos savaitėje.

Nuo gruodžio 4 d. iki 18 d. L. D. K. S. Connecticut apskrityje.

Gruodžio 20 d Nashua, N. H. — L. D. K. S. kuopai.

Gruodžio 21 d. Manchester, N. H. — L. D. K. S. kuopai.

Gruodžio 22 d. Lewiston, Me. — LDKS, kuopai.

Gruodižo 23 d. Rumford, Me. — LDKS, kuopai.

STUDENTAS DAUŽVARDIS per Kalėdų atostogas kalbės L. D. K. S. New Yorko ir New Jersey apskrity.

PRASIDĖJO KAMPANIJA.

LONDON. — Anglijoj prasidėjo rinkimų kampanija. Iš visų pusių dabartinis kabinetas gauna vėjo. Ypač atakuoja valdžią buvusis premieras Lloyd George ir Darbo partija. Darbo Partija išleido manifestą kur be kitko peikia valdžios sumanytą muitų tarifą ir jos programą nedarbui pašalinti.

DEL TREČIOSIOS PARTIJOS.

OMAHA, Neb. — Čia prasidėjo konferencija reikale suvienijimo visų neprigulmingų srovių tikslu sudaryti trečią partiją. Pirmsėdis Ray M. Harrop pareiškė, kad jei Henry Ford inatys, kad trečioji partija susidaro, tai jis apsiims būti jos kandidatu į prezidentus ateinančių metų kampanijoj.

CHICAGO, Ill. — Progresiviškų politinių srovių konferencija nutarė turėti konvenciją gegužio 30, 1924 tikslu išrinkti kandidatą į prezidentus ir vice-prezidentus tų metų rinkimuose. Ta konvencija šaukiama vardu Progresiviškos ir Farmer-Labor Partijos. Tos dvi partijos statosi tikslu suvisuomeninimą geležinkelių, kanalų, valdžios ėjimą bankinin biznin.

STOJA UŽ RESPUBLIKĄ.

ATENAI. — Graikijos Venizelistų ir komunistų partijos priėmė rezoliucijas reikalaujančias įvesti respublikonišką valdymo formą.

ATEIVIUS ĮLEIS.

NEW YORK. — 3,000 ateivių, kurie virš kvotos buvo atgabenti Amerikon pradžioj lapkričio bus įleisti.

IŠMOKA DIDŽIUS DIVIDENDUS.

NEW YORK. — Standard Oil kompanija išmokėjo dividendų $134,947,372, o 1922 m. teišmokėjo $129,039,865.

IŠTEISINO.

BERNAS. — Bolševikų delegato Vorovskio užmušėjai tapo išteisinti. Vienas jų buvo rusas ir jis turi apleisti Šveicariją.

SUDEGĖ DU VAIKU.

ROCHESTER, N. Y.—Maurice Balmer, trijų vaikų motina, pakūrus pečių išėjo lauk. Neišbuvo nei penkių minutų, kai pamatė, kad namai liepsnose. Visi vaikai buvo viduje. Motinos akyvaizdoje sudegė du vaiku. Mažiausysis 20 mėnesių kūdikis buvo išgelbėtas.

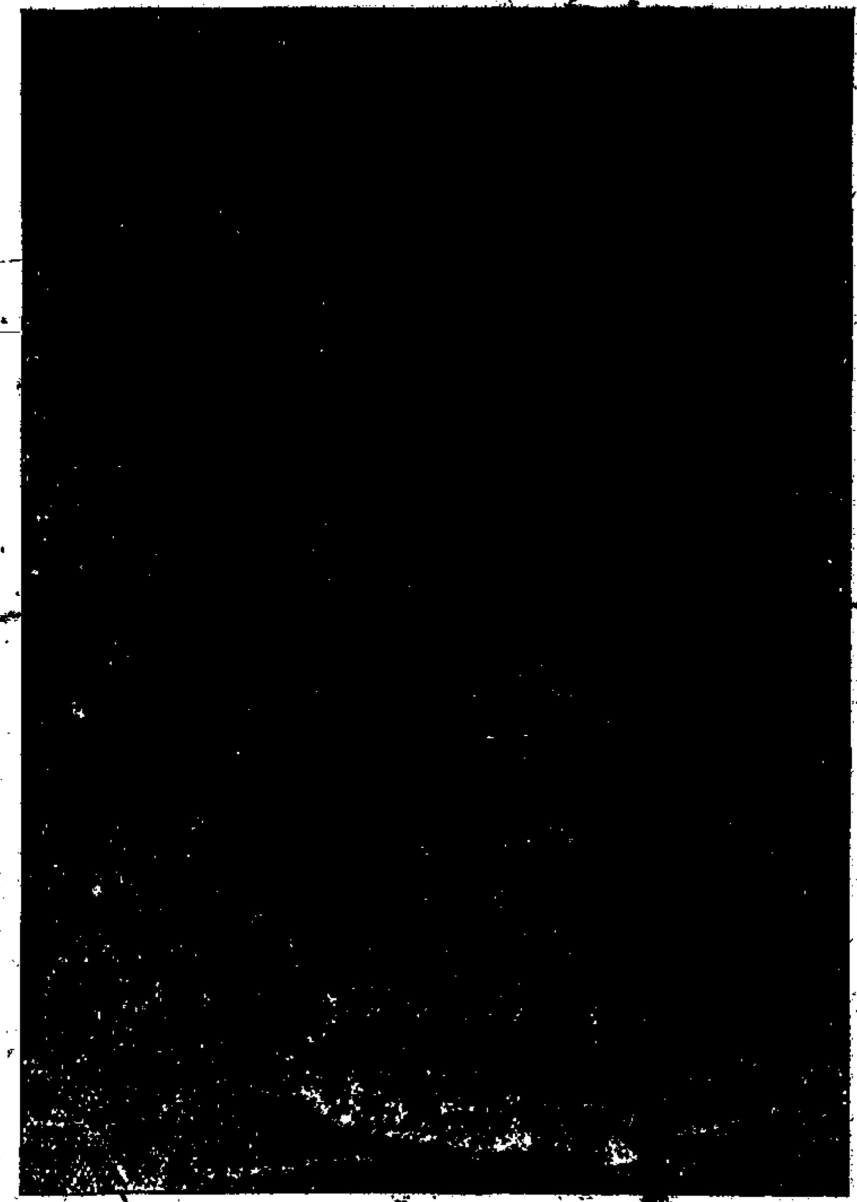

Petras ir Steponė Miliai.

Spalių 20 d. 1923, šv. Petro bažnyčioje surišti neatmezgamu moterystės mazgu Petras Milius su Stepone Bartkiute. Nuotaka nėtai atgal atvažiavusi iš Lietuvos pas savo seserį Bostonan. Petras senas Bostono gyventojas ir jau keli metai yra "Darbininko" darbininkas. Yra uolus vyras, L. D. K. S. ir L. V[illegible] vietinių kuopų narys. L[illegible]uvoje turi dar tėvelius Guobiniuose, Leipalingio valsčiaus, Alytaus apskr., kurinos pereitą vasarą buvo aplankęs.

"Darbininkas," ypatingai visi jo draugai ir draugės linki jiem kuogeriausio sugyvenimo ir daug laimės.

Smugis Lenkams

STATYDINSIS ORLAIVĮ.

PARYŽIUS.—Francijos prezidentas Millerand išrado, kad traukiniais jam važiuoti perdaug trunka. Todel užsisakė didžiulį orlaivį, kur bus visokie patogumai — maudinė, valgomoji, miegamoji ir kitos dalys.

PATARĖ IŠVAŽIUOTI

LONDON. — Anglijos valdžia patarė savo atstovams Vokietijoj siųsti moteris ir vaikus namo. Nurodoma, kad dabar Vokietijoj nesaugu.

ŠAUKIA PRIE VIENYBĖS.

HANOVER. — Buvusis karo vadas Hindenburg atsišaukė į vokiečių tautą ir kviečia prie vienybės. Jis apgailestauja Ludendorffo žygį Bavarijoj.

GIMĖ SU TRIMIS GALVOMIS.

SANGHAI. — Sulu apskrityje gimė mergaitė su trimis galvomis. Priešakinė ir užpakalinė galvos turi antakius, burnas, o trečioji galva teturi vieną ausį.

Jei Viduržeminė jūrė išsektų ant 50 pėdų, tai iš Italijos į Afriką būtų galima sausu keliu nukeliauti.

ŽUVO LAIVAS.

LONDON. — Latvijos pakrantėj, netoli salos Oesel nuskendo laivas Kronos. Jis plaukė į Petrogradą. Spėjama, kad jis užvažiavo ant minos. Ant kranto jūrė išmetė 17 lavonų, jureivių nuo nuskendusio laivo.

NEPAPRASTAS NUPIGINIMAS

Albumas yra didelio formato knyga. Turi 495 pusl., 288 pusl. su paveikslais Lietuvos veikėjų, grupių, partijų grupių, namų ir tt. Likusi dalis albumo yra užimta bijografijomis Lietuvos veikėjų.

Lietuvos Albumą, kurį gana daug nupiginome. Duodame progą kiekvienam lietuviui jį įsigyti. Seniau tąsai albumas parsiduodavo po 5 dol., dabar gi jo kaina tiktai $3.50, kas yra nepaprastas "bargain."

Kurie norite tą knygą įsigyti kreipkitės tuojaus pas

"DARBININKAS"
366 B'way, S. Boston, Mass.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS.

DEL V. ALEKSOS NUŽUDYMO.

Sulaikytas Codykovas Joselis, kurs rugsėjo mėn. 12 d. Norkaus Kontoroje nukovė studentą Vytą Aleksą, Kauno Apygardos Teismo Tardytojo patrauktas atsakomybėn ir laikomas Kauno Sunkiųjų darbų Kalėjime.

NAUJAS DIENRAŠTIS.

Yra žinių, kad išeisiąs naujas dienraštis Kaune, vardu ar "Viltis" ar "Rytas." Žada pasirodyti apie lapkričio mėnesį.

Kauno blaivininkų susirinkimas. Spalių mėn. 28 d. 6 v. v. Liaudies namų pradžios mokyklos bute įvyko Kat. "Blaivybės" Dr-jos Kauno skyriaus visuotinas narių susirinkimas. Dalyvavo apie 80 narių ir daug svečių. Kan. Stankauskas plačiai išaiškino girtuokliavimo baisenybes, kurios tenka šeimynai ir tautai, nurodė daug įvairių pavyzdžių, kad Lietuvoje visi dirbamieji vynai sulig profesoriaus Juodakio tirinėjimų yra labai nuodingi, ir nurodė apsaugojimo būdus. Kalbėjo dar J. Cicėnas ir V. Beržinskas, pažymėdami, kad "Blaivybės' D-jai reikia stengtis paimti į savo rankas monopolius ir alines.

Išrinkta nauja Kauno skyriaus valdyba: Tėvas Bizauskas, K. Dineika, A. Baniulis, J. Cicėnas ir p. Našinskaitė. Kandidatai kun. Janonis, Vilčinskaitė ir Janutėnas.

Gaila, kad vyrai inteligentai perdaug atšalę nuo aktingojo Lietuvos blaivinimo darbo.

Kauno Senapilis. Viena brangiausių kauniečiams vietų, be abejojimo, yra Kauno Senapilis. Rusų laikais, dar pradedant nuo Muravjovo gadynės, visa senovės vieta buvo leista apsigyventi. Žmonės prisistatė mažų namų namukų ant pylies kalnelio, pasinaudodami iš dalies buvusių griuvėsių plytomis ir akmenimis. Praėjusiais metais Miesto Valdyba atsiėmė tris sklypelius, kur buvo sėjamos bulvės ir įtaisė tris aikšteles. Šią vasarą buvo išnuomuotas vienas sklypas nuo įgijusio ten nuosavybės teise vieno piliečio ir įtaisė naują aikštelę. Bet tolimesniam senapilio valymui trūksta lėšų. Norėdama nukelti ten esamus namelius, Miesto Valdyba yra pasiūliusi tenykščiam namų savininkui naujus žemės sklypus Žaliajame Kalne, tačiau gerojų gyventojai nenori išsikelti, nors patys nameliai aplūžę, supusę, net grėsia pavojum, nes gali užgriūti. Buvo mėginta daryti milicijos protokolai ir įsakoma, kad namus nu[illegible] bet bylos yra sunkiai pravedamos, nes žmonės nusiskundžia neturi lėšų savo namams perkelti ir negali surasti naujų butų. Be valstybinės pagalbos bus nelengva išvalyti mūsų Kauno senapilis. Šį rudenį yra daromas patieš bokšto griuvėsių sutvirtinimas. Mūsų Archeologijos Komisija šiuo darbu nesirūpina, nors gal ir reikėtų.

Vidurinių ir aukštesniųjų mokyklų mokytojų susivažiavimas eina "Aušros" gimnazijoje Kaune Laisvės Aleja 55. Baigiasi spalių m. 31 d.

Incidentas mokytojų susivažiavime. A. Busilas, kalbėdamas vidurinių ir aukštesniųjų mokyklų įstatymo projekto klausimu, ironizavo gimnazijos direktorius. Čia pasijuto "Aušros" gimnazijos direktorius M. Biržiška labai įžeistas ir atsistojęs paleido vienu profesininkų organo "Mokyklos ir Gyvenimo" numeriu į Prezidiumą — ir išėjo. Del to incidento buvo kalbų. Prezidiumas del partingo ir užgaulingo konferencijos šio klausimo referavimo per savo atstovą nuėjo dir. p. Biržišką atsiprašyti.

Vokiečiai apie "Lietuvos Gaisrininką."

Berlyno vokiečių mėnesinis laikraštis "Feuer und Wesser" Nr. 10 recenzuoja Kaune leidžiamąjį gaisrininkijos reikalams skiriamąjį "Lietuvos Gaisrininką." Vokiečių specialistas recenzentas pirmiausia labai pagiria "Liet. Gaisrininko" techninę pusę, o jo išvaizdą ir t. t. Bet ypač pažymi jo, kaipo gaisrininkijos organo, privalumus. "Liet. Gaisrininkas" esąs, sako vokiečių ugniagesių organas, **vienintėlis tos rūšies laikraštis visoje Pabaltėje.** "Liet. Gaisr." redaguojamas esąs taip, kad šiandien jis stovis "domės vertoj aukštumoj" ir jo redaktorius, žinomas gaisrininkijos specialistas p. D. Siemaška, tuo savo laikraščiu "žymiai tarnaująs gaisrininkijos reikalui visoj Pabaltėj."

Pakorė, paskui ėjo vogt. Kaune spalių 26 d., 3 val. ryto, įlindo nežinomi piktadariai į pil. Lipo Gražučio krautuvę per langą ir pavogė papirosų ant 200 litų ir pinigų 10 litų. Apžiūrėjus vietoje atsitikimą, šio piliečio sodne, buvo atrastas pakartas jo šuo, iš ko galima spręsti, kad piktadariai, triukšmui išvengti, pasinaudojo proga pakardami šunį.

Studentų nesantaika. Šiais metais, kaip ir pernai, studentai tarpu savęs negali sugyventi. Ypatingai paskutinėmis dienomis buvo subruzdę studentai, nes artinasi rinkimai į "Savišalpos" dr-jos **valdybą.** Iš vienos pusės čia stoja studentų ateitininkų ir tautininkų korporacijos ir "Draugovė" iš kitos — studentai socialistai ir žydai. Abeji nori rinkimus laimėti. "Draugovė" tarpininkavo savo nariams įsirašyti į "Savišalpą," kad tuo būdu gavus daugiau balsų. Socialistų studentų draugija universitete iškabinėjo ir laikraščiuose atspausdino savo atsišaukimus į lietuvius ir nelietuvius studentus, kad jie prisidėtų nugalėti anot atsišaukimo "klerikalus." Čia eina tikri mitinginiai rinkimai. **Jokios etikos nesilaikoma. "Klerikalai, šmeižimai, išnaudotojai" — priešui primetami epitetai.** Trūksta tik bačkos. Į "Savišalpą" smarkiai rašėsi. **Tik** valdyba paskelbė, kad nuo spalių 18 d. baigasi įsirašymo laikas; žinoma, del to daug liko neįsirašę. Eina gandai, kad Valdyba vis delto dar prirašinėjanti naujus narius.

To ruošimosi pasekmes parodys rytojus. Idomu.

("Lietuva")

KATALIKŲ PASAULIS

AUGŠTI SVEČIAI.

RYMAS. — Ispanijos karalius, karalienė ir premieras gen. Primo Rivera atsilankė pas Italijos karalių ir pas Šventąjį Tėvą. Šitas atsilankymas, kaip spėjama labiau suartins Italiją ir Ispaniją.

Pasitikimas augštų svečių buvo iškilmingas. Prie stoties pasitiko Italijos karalius, princai, premieras Mussolini, ministeriai ir daug aristokratų. Be to buvo didelės minios šiaip žmonių.

Pas Šventąjį Tėvą karalius buvo priimtas Konsistorijos salėj. Tada dalyvavo 28 kardinolai. Karalius pasveikino Šventąjį Tėvą ispaniškai, o Šventasis Tėvas atsakė itališkai.

ĮSPĖJA MOTERIS.

RYMAS. — Prie Rymo bažnyčių prikabinėta šitokie pranešimai.

Įspėjimas.

Moterys turi eiti į Dievo namus apsigaubusios ir su augštais kalnieriais, nes drabužiuose nepadorumas, kas visada ir visur yra smerktinas, įžeidžia bažnyčios šventumą, uždaro kelią prie Švento Stalo, papiktina tikinčiuosius ir užsitraukia sunkią Dievo bausmę.

Išganymo Armija (Salvation Army) Indijoj užlaiko 3,000 veikimo centrų.

DARBININKAS
(THE WORKER)
Published every TUESDAY, THURSDAY and SATURDAY
—— by ——
SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATION OF LABOR
"Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879."
"Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 Act of Oct. 3, 1917, authorized on July 12, 1918."
SUBSCRIPTION RATES:
Yearly $4.50
Boston and suburbs $5.50
Foreign countries yearly $5.50

Dvasiškija ir Politika

(Tąsa)

Toliau "L. Ž." aprašo Lietuvos žmonių ištvirkimą:

"Liaudies ištvirkimas eina tokiais sparčiais žingsniais, jog netolimoj ateity (kodė' gi ne dabar? Darb.) jos atgaivinimu ir pakėlimu prisieis labai ir labai susirūpinti. Liaudies pagarbos dvasiškija visai nustojo (nevisai. Darb.) ir ji dabar ne tik drąsiai kritikuojama, bet tiesiog be jokios atodairos koliojama. (Tai daro tik tamsūs laisvamanijos vergai. Darb.). Bažnyčios visai ištuštėjo (dar beveik pilnos Darb.) ir šventadieniais, laike pamaldų, dabar palei bažnyčią daug daugiau atrasime žmonių (gal būt žydų ir laisvamanių? Darb.), negu pačioj bažnyčioj. Pamokslų žodžiai užtrenkiami urmu bėgančių iš bažnyčios žmonių. Girtuoklystė išsiplatino ne tiktai tarp vyrų, bet ir tarp moterų, kurios nė kiek nebeatsilieka nuo vyrų, ir todel dabar jau visai neberetenybė pamatyti traukiantį bažnyčion būrį stipriai įsigėrusių vestuvininkų. Tinginystė ir dykaduoniavimas pasiekė didžiausio laipsnio. Štai, mūgių dienomis kas tik jaučiasi kiek liuosesnis, iš pat ryto reikia ar nereikia, traukia miestan ir grįžta jau vėlybą vakarą girtas ir, žinoma, darbui nebetinkąs. Paimkime domėn visus sekmadienius, metines šventes ir atlaidus, kurių kiekvienoj parapijoj po keletas ir kurie sulig dabartinės mados švenčiami po keletą dienų iš eilės; neužmirškite dar valstybinių švenčių, kaip pavyzdin: 16 vasario, 1 gegužės, 1 rugpjūčio, dieną atidengimo seimo, uždarymo seimo dieną, o be to dar pripuolamai atsitikusios iškilminga apvaikščiojamos dėl kokios nors priežasties jaunai mūsų valstybei džiaugsmingos dienos, ir suskaitykite, kiek bepaliks darbo dienų ir kiek, taip dažnai švęsdami, besugebėsime pagaminti kokių nors vertybių. Nekuriose mažos valstybėse, kurių gyventojai nevengia darbo, kaip pav. Belgija, kitados būdavo 60 nedirbamų dienų metuose. Rusijoj buvo jų 100, o pas mus, vos tiktai susikūrusioj, nuvargintoj valstybėj, šventadienių pasirodo žymiai daugiau. Paskaitykite dar vokiečiais įvestas ir taip mūsų kaimo jaunimo pamėgtas vakaruškas, kurioms pasibaigus, jaunuomenė, nepasilsėjus, tiesiog iš 'baliaus' eina į darbą, tai galėsite įsivaizdinti, kokie iš jų begal būti darbininkai ir kiek vertas tas darbas. Tos vakaruškos turi dar ir tą blogą pusę, kad skaičius gimdymų pas netekėjusias žymiai padidėjo.

"O ką reikia bemanyti apie tai, kad žudynas jaunomis netekėjusiomis motinomis pagimdytų kūdikių pasidarė tiek jau paprastu kasdieniniu reiškiniu, kuris nieko nebestebina ir nebegąsdina. Vagystė išbujojo: ji pavirto kokia tai visuotina nelaime, kokia tai epidemija, kokiu tai psichozu. Vagia nebesivaržydami, kada ir kur papuola. Vagia žemę, mišką, medžiagą; vagia nuo laukų javus ir dobilus, nuo pievų šieną, iš sodnų vaisius, iš daržų daržoves; vagia rūbus ir kitokius daiktus; apvagia bažnyčias, kapines ir namus; vagia pas savus ir svetimus, pas tolimus ir kaimynus. Vagystė išsiplėtė jau tiek, kad jos sustabdymui prisieis ar įstatymo keliu įvesti tokius baudžiamuosius straipsnius, kokie kitados už vagystę buvo Suomijoj (nukirsdavo tiesiąją ranką), ar leisti taikinti Linčo Teismą."

"Lietuvos Žinios" kaž-kodėl ypatingai pabriežia tiktai liaudies ištvirkimą, bet juk šių laikų inteligentija ir-gi neatsilieka. Visokeriopas ištvirkimas neaplenkė nei vieno visuomenės sluoksnio, nei vieno jos luomo. Kiekvienas doras lietuvis privalo giliausiai susirūpinti šituo Lietuvos puolimu. Ir ne vien Lietuvos, bet ir visos žmonijos. Juk ir Amerika nuo Lietuvos neatsilieka, nebent tiek čia geriau, kad smulkios vertės daiktų čia retai kas vagia.

Galop "L. Ž." stato dvasiškijai klausimą ir tuojau pačios tan klausiman atsako:

"O ką veikia ir kaip į visą tai reaguoja mūsų dvasiškija?

"Gabesnieji jos atstovai pradeda varžytis kunigiškų rūbų ir bėga nuo jų, geresniam atvėjuje pakeisdami dar juos nors į uždengtaliemenį pastorišką švarką; daugiausiai gi į moderniškus kostiumus, o karo kapelionai į elegantiškus frenčius.

"Jie nebeturi laiko užsiimti dvasiškais reikalais ir todėl, devintai valandai pasibaigus, jūs net sostinėj nebėrasite nei į vieną bažnyčią, nes jos jau uždarytos, o patys dvasiškojo luomo atstovai toli nuo bažnyčios kur nors pirmininkauja, posėdžiauja, vadovauja ministerijomis, bankais, partine politika; redaktoriauja, profesoriauja; užsiima literatūra, poezija, muzika; veda politinę propagandą ir, kas visai ne paslaptis, verčiasi spekuliacija. Kuklesnieji ir mažiau laimingesnieji dvasiškijos atstovai dar, pakol kas, palieka prie savo tiesioginių pareigų. Bet pavyzdžiai užkrečia. Platus visuomenės veikėjų kelias vilioja ir juos, ir jie stengiasi tapti panašiais į savo virtusius civiliais draugus ir nesivaržant skinti nuo 'gero ir blogo pažinimo medžio.' O ir pareigų pildymas sulig sena mada, kaip kitados buvo pildoma, jiems jau nebepatinka ir rodosi nuobodus. Ieškoma kelių kuo nors atsižymėti; kuo nors pragarsėti; sudaryti sensaciją. Ir štai toj kryptyje pradedama veikti."

BET KODĖL-GI LAISVAMANIJA SUSIRŪPINO?

Krikščionys žmonių ištvirkimu sielojasi ir tai visai aišku, nes jų mokslo pagrindan dorumo principas įeina. Bet kas-gi 'L. Ž.' privertė tokiais dalykais sau galvą kvaršinti? Joms priderėtų tik džiaugties, kad tiek daug praktikuojančių laisvamanų priviso. Jei kunigai tvirksta ir bažnyčios tuštėja, tai reiškia jog jau artinasi seniai laisvamanių apaštalaujama gadynė, kuomet žmonės tikrai bus "laisvi." Tai ką "Lietuvos Ūkininkas," "Lietuvos Žinios," "Rygos Naujienos" ir Amerikos lietuvių laisvamaniška spauda taip uoliai skelbė per 20—30 metų — visa tai šiandien jau vykinama praktikoje: bažnyčios tuštėja, o karčiamos prisipildo, kunigų liaudis nebemėgsta, darbą užmaino laisvai pateisinama tinginystė, laisvoji meilė žydi ir tų "žiedų" jau tiek daug atsiranda, kad merginos priverstos esti juos gyvus smaugti, per vagystę pasaulis lyginamas. Viskas kuogeriausia eina, žmonės ne tik LAISVAI MANO, bet LAISVAI IR DARO. Jei mes matytume taip daug uoliai praktikuojančių katalikų, tai mums būt didžiausis džiaugsmas, tarsi saulių-saulė būtų užtekėjusi. O laisvamaniai savo mokslo praktikoje įvykinimu vis-gi nesidžiaugia ... Dyvai!

Mes gerai žinome, kad kaikurie laisvamaniai inteligentai gražiau supranta savo mokslą ir švariau gyvenime užsilaiko, bet jie tai daro tik dėlto, kad yra pasyvistai, kad savo principų neveda prie galo ir tikslo, kad savo mokslą skelbia, bet praktikon nevykdo. Ale kai jų (laisvamanių) mokslas pereina vidutinio kaimiečio ar miestelėno-darbininko galvon, tai tas būna daug nuoseklesnis už savo mokytoją-inteligentą ir visą mokslą (ne jo dalį) vykina gyveniman iki pat galo. Ir štai mes matome dienos šviesoje laisvamaniškos civilizacijos vaisius (geriau tariant "fruktus"): tamsus storžievis mužikas, girtas legtine, dar girtesnis laisvamanybe ir minties anarkija, tingiņys, svieto lygintojas iš pašaukimo, biauriausias paleistuvis, tai pradeda kalbėti apie dorą ir religiją, tai rodos mėšlai verčiasi iš jo laisvamaniškos burnos. Džiaugkitės visi aukštesnio typo laisvamaniai, šliupai, račkauskiai ir jų bendraminčių legionas! Jūs matote, kad jūsų darbas puikiai pasisekė. Jūs dabar gal ir nenorėsite viešai latrų giminystėje prisipažinti. Kaikurie jūsų didvyriai nesupras, koks-gi yra ištikrųjų sąryšis tarp švarios laisvamanybės ir to biauriausio gyvulio, kurį rusai vadina "mužik-bezbožnik" (mužikas-bedievis). Jei norite tai geriau suprasti, tai labai širdingai patariame atydžiai pasiskaityti giliausio psikologo-rašytojo Dostojevskio "Broliai Karamazavai." Verta ilgai ten apsistoti prie aukšto mokslo inteligento Ivano, kurs atstovauja tyrą laisvamanybę, ir prie Karamazavų tarno, kurs vykdo praktikoje Ivano principus ir užmuša jo tėvą.

Šis straipsnis jau taip išėjo ne trumpas, tad apie kunigus politikoje tegalėsime išsireikšti tik sekamame "D-ko" numery.

(Galas dar bus)

REDAKTORIUS KALĖJIME

"Draugas" gavo kablegramą iš Kauno, kad p. A. Smetona, "Vairo" redaktorius patekęs keliems dienoms į kalėjimą už prieš-valdiškus straipsnius; kad p. Voldemaras už panašią agitaciją išsiųstas iš Kauno provincijon pasisvečiuoti; kad kan. Tumas Kauno teatre pakėlęs skandalą norėdamas užtarti pp. Smetoną ir Voldemarą ir kad ten pat buvęs išsviltas.

Kan. Tumo "žygis" mus nestebina, nes tai yra staigaus pobūdžio vyras ir jam galima dovanoti net ir netaktus, kuriuos jis retkarčiais padaro.

Kai dėl p. Voldemaro, tai reikia tik sveikinti ministerį Žalkauską, kad jam galop pasisekė tą nešvarų demagogą iš Kauno iškrapštyti.

Gaila tik p. Smetonos, kurs įsimaišė Voldemaro šaikon ir kartu su juo atlieka negarbingą darbą, už kurį p. Gabrys buvo smerkiamas ir iš Lietuvos išvytas.

Nesant tikros ramybės nei viduj, nei pasieniais, Lietuvos valdžia kol-kas neduoda pilnos spaudai laisvės; ypač tai sunkus metas tiems rašytojams, kurie būtinai nori viešai, spaudoje išsiventi (atsiprašom skaitytojų). Jei nori kalėjimo vakacijų turėti, tai gauk Lietuvoj redaktoriaus vietą. Ši tvarka peiktina, bet ir be jos kai-kada sunku apsieiti.

Atsimenam, kad ir a. a. Kauno "Laisvė" ėjo. Tai-ji tulą laiką turėjo atsakomojo redaktoriaus ypatingą žmogų, kurs iš anksto apsilaidavo už "Laisvės" straipsnius kalėjime atsėdėti su ta tik sąlyga, kad jam alga vis-gi eis ir kad pristatys pakankamai rūkomos tabokos.

Tai buvo gana geras išradimas. Tuo būdu "Laisvė" galėdavo ilgiau neuždaroma eiti.

Kooperacijos Pažanga

Rašo UOSIS

(Tąsa)

Norvegija. 1923 m. birž. 20 d. Christianijoj įvyko 14-as iš eilės Norvegijos Vartotojų Draugijų Sąjungos Kongresas. Prie Sąjungos priklauso 411 draugijų su 93,189 nariais. Sąjungos urminis sandėlis apyvartos turėjo 20,745,181 kronų. Sąjunga turi tabako, kavos ir margarino dirbtuves. Dabar dar steigia muilo dirbtuvę. Kooperatyvis Bankas turi 3,200,000 kronų depozitų.

Sąjunga leidžia kooperacijos žurnalą "Kooperatoren," turintį apie 70,000 skaitytojų. Žurnalo leidimas pereitais metais davė gryno pelno 13,112 kronų.

* * *

Olandija. Ačiū ekonominiam Europos smukimui, pereitais metais olandų kooperatyvės sąjungos apyvarta sumažėjo 16,3 nuošimčių. Ta apyvarta pereitais metais siekė 11,893,808 florinų.

* * *

Palestina. Čia apsigyvenę žydai inkūrė stambias kooperacijos draugijas Jeruzolimoje, Jaffoje, Tel Aviv, Chaifa, Tiberias, Ben-Shemen ir kitose vietose. 1921 m. lapkr. mėn. sijonistų organizacija inkūrė čia banką su 30,000 svarų kapitalo. Bankas turto jau turi 300,000 svarų.

* * *

Rumunija. Čia į kooperacijos veikimą kišasi valdžia ir tuo labai trukdo judėjimą. Pereitais metais įvyks kongresas nepriguImingų nuo valdžios draugijų su tikslu paliuosuoti judėjimą iš po valdžios globos. 1921 metų pabaigoje kooperatyvai turėjo kapitalo 302,000,000 lei'ų. Kooperatyvis Bankas turi 155,000,000 lei'ų depozitų (1 "lei" = $2.38).

* * *

Rusija. Iškovojusi sau nepriklausomybę, Rusijos kooperacija išaugo į milžinišką pajėgą. 1923-ių metų pradžioje prie Centro Sąjungos (Centrosojuz) prigulėjo 90 gubernijinių sąjungų, 704-ių apskričių sąjungos ir 27,409 vartotojų draugijos su 42,000 krautuvių. Bet dar yra 4,631 draugijų, kurios prie centro nepriklauso.

Centrosojuz'e ir jo šakose dirba 250,000 darbininkų. Viename tik Centrosojuz'e dirba 2,709 žmonės. Centras pereitais metais pardavė prekių už 36 milijonus aukso rublių (1914-ais metais tik už 10 milijonų).

Didžiausia iš visų Rusijos kooperatyviškų draugijų yra Maskvos Vartotojų Kooperacija, turėjusi lapkr. mėnesį 1922 metų 650,000 narių. Ji turi 255 krautuves, 46 restoranus, 5 malūnus, 8 kepyklas, 2 muilo dirbtuvi, 13 čeverykų dirbtuvių, 8 siuvėjų dirbtuves, 14 kirpyklų ir 2 teatrus.

Centro-Sojuz'as per 10 metų daug apšvietos darbo varė. Prieš karą Maskvoje buvo steigiami kasmet krautuvių vedėjų kursai. 1919-ais metais tie kursai virto aukštaisiais kursais ko-operacijos mokytojams prirengti. Pagaliaus pernai nutarta tuos kursus paversti kooperatyve kolegija išauklėjimui žmonių aukštesnėms ir svarbesnėms vietoms kooperatyvėse organizacijose. Jon bus priimami tik baigusieji gimnazijas. Greta kolegijos bus prirengiamosios klasės, kuriose bus prirengiami kandidatai į kolegiją.

Liepos mėnesį 1919-tų metų susidarė didžiulė kooperatyvė organizacija visai Rusijai statymui darbininkams namų. Ją inkūrė specijaliai tam tikslui šauktas kongresas. Organizacijos biuran ineina kooperatyvų, darbo unijų ir valdžios atstovai.

* * *

Švedija. Čia kooperacijos judėjimas gražiai auga. Vart. Draugijų Sąjunga apyvartos 1922-ais metais turėjo 63,824,499 kronas. Apyvarta buvo didesnė, negu 1921 m., nežiūrint ekonominio krizio, kurį kraštas pergyveno. 1923-iais metais apyvarta dar padidėjo. Per pirmą pusmetį 1923-ių metų parduota prekių už 33,783,600 kronų.

Švedijos ūkininkai turi 2,317 koop. draugijų, tarpe kurių 1,486 ūkio ratelių, 625 koop. pieninės, 112 kredito draugijų, 72 draug. kiaušiniams parduoti, 22 skerdyklos. Jų Centralė Sąjunga 1922-ais metais apyvartos turėjo arti 40 milijonų kronų.

Čia dar reikia pažymėti, kad trijų Skandinavijos šalių: Švedijos, Norvegijos ir Danijos kooperatoriai turi bendrą Centralę Sąjungą, kuri pereitais metais turėjo apyvartos 13,100,000 kronų.

* * *

Šveicarija. Pereiti metai sunkūs buvo Šveicarijos gyvenime. Bedarbės, sustojimas pramonės ir prekybos atsiliepė skaudžiai ir į kooperacijos veikimą. Tečiau krizis buvo pergyventas didelių nuostolių.

Prie Šveicarijos Koop. Sąjungos priklauso 519 draugijų su 670,000 narių. Pereitais metais Sąjunga apyvartos padarė 118,500,000 frankų. Šveicariečiai kooperatoriai daug minties ir širdies indėjo savo įstaigų darbininkų apmokėjimo klausimui rišti. Be paprastos algos jie dar duodavo, metams pasibaigus, kiekvienam savo darbininkui bonų po 400 frankų. Dabar del blogų laikų, vietoje tų bonų buvo paskirta dovanų 1 nuoš. nuo metinės algos.

Be to visi jų darbininkai yra apdrausti nuo sužeidimų ir mirties. Kas išbūva darbe 5 metus, atsitikus didesniam susižeidimui, jeigu nebegali paskui dirbti, gauna iki mirčiai 40 nuoš. savo algos ir paskui kasmet po 1 nuoš. dar išauga. Atsitikime užmušimo — našlė gauna 27 nuoš. buvusios vyro algos ir po 5 nuoš. kiekvienam vaikui. Tai apdraudai mokesnius padengdavo pirmiau Kooperacijos Centras iš savo pelnų. Tik pernai del blogų laikų darbininkai turėjo vieną ketvirtą dalį mokesnio patys sumokėti.

Kooperatyvė Apdraudos Draugija turėjo pabaigoj 1922-tų metų 2,187,048 frankų kapitalo. Pelnas išnešė 64,771 frankų.

Per 26-ius metus tos draugijos, kurios prigulėjo prie sąjungos ir sekė Ročdelio taisykles—išmokėjo savo nariams 160 milijonų frankų dividendų. Be to dar tos draugijos savo atsargos fondan per tą laiką sukrovė 20 milionų frankų.

(Bus daugiau)

PRANEŠIMAS

Visi tie, kurie yra gavę nuo gerb. kun. Kemėšio, laike jo prakalbų maršruto, jo leidžiamos knygos "Pramoninės Demokratijos Pagrindai" užsirašymo blankas, malonės jas grąžinti su pinigais nurodytu adresu kaip galima greitai. Knyga bus jau gatava apie pabaigą šio mėnesio.

J. TUMASONIS
366 Broadway,
So. Boston, Mass.

ŽIEMA JAU UŽ DURŲ IR ŠALTIS PRADEDA ĮVEIKTI KOŽNĄ VARGDIENĖLĮ . . .

Apsvarstykit sau, vientaučiai, ar jūsų giminės Lietuvoje tur užtenkamai pinigų del apsiginimo savęs nuo šalčio ir vargo? O čia ir Kalėdos jau artinasi . . . Pamislykit sau, ar linksmos bus jų Kalėdos bekenčiant vargą?

Visų tų vargdienėlių akys yra kreipiamos ant savo tik giminių-amerikiečių, tik kurie gal apginti juos nuo šalčio ir vargo ir kurie gal duot jiems tikrą palinksminimą tik su pinigine pašalpa.

Kurie manote siųsti tą pašalpą saviškiams Lietuvon, patariam siųsti per visiems žinomą ir užtikėtą Banką—

THE BRIDGEVILLE TRUST COMPANY
BRIDGEVILLE, PA.

Kurie-da niekad nesikreipėt į šį Banką, pritariam pamėginti dabar, o būsite pilnai užganėdinti.

Reikalaudami blankų ir kurso, malonėkit adresuoti šitaip:

THE BRIDGEVILLE TRUST COMPANY
BRIDGEVILLE, PA.

Don Kišotas

Šitas sumanymas visiškai nuramino Sančo Panzą. Tai jis buvo toje vietoj iki pavakarių, kad jo ponas mislytų, jog pildo jo pavestą pareigą. Tada visai netikėtai jis pamatė atjojant ant asilų nuo Tobosos tris mergas. Nieko nelaukęs Sančo sėdo ant asilo ir zovada pasileido pas savo poną, kurį rado beaimanuojantį ir bemurmantį tūkstančius meiliškų išsireiškimų. Kaip tik Don Kišotas pamatė savo skydininką, tai tuoj užklausė:

"Ar su giliuku ar be?"

"Su gilinkiu, ir dar kokiu!" sušuko Sančo. "Tik sėsk ant Rozinanto ir jokiva į plynią. Ten išvysi atjojant paną Dulcinėją, dviejų panelių lydimą. Ji atjoja jūsų malonybės pamatyti ir palaiminti."

"Del meilės Dievo," sušuko Don Kišotas. "Ką tu kalbi? Žiūrėk, kad tu nmeųs nemonytum."

"Ponuli, nekalbėk apie monus," atsakė Sančo Panza, "o eikiva karalaitės pasitikti. Ji ir jos panaitės blizga auksu, perlais ir gintarais, šlama šilkais."

Kai jiedu išjojo iš šlaito, tai raitos mergos jau buvo visai arti. Don Kišotas pažvelgė linkui Toboso ir susijaudinęs klausė, ar jos jau yra iš miesto išjojusios:

"Kaip tai iš miesto?" atsakė Sančo, "štai jos čia pat. Turbūt jų skaistybė tamstos akis aptemdė."

"Aš matau čia tik tris sodietes," tarė Don Kišotas.

"Del meilės Dievo," sušuko Sančo, "ką ponulis kalba? "Atsikrapštyk akis ir žiūrėk."

Tą taręs Sančo šoko nuo savo asilo ir pribėgęs prie vienos mergos asilo pagriebė už pavadžio ir atsiklaupęs sušuko:

"Karalaite, panaite, gražuole, teikis savo akis atgręžti į jūsų skaistybę įsimylėjusį karžygį-klajūną, La Mančos Don Kišotą, kurs dabar tamstą išvydęs it suakmenėjęs stovi. Aš esu jo skydininkas Sančo Panza."

Tuo tarpu Don Kišotos atsiklaupė šale Sančo Panzos.

Mergos nustebintos keista išvaizda ir dar keistesniu pasielgimu dviejų žmonių pertraukė tylą ir viena jų suriko:

"Traukitės iš kelio, mes skubinamės."

"O pasaulio Karalaitė, Tobosos žvaigždė," sušuko Sančo, "ar-gi tamstos sukietėjusi širdis nesuminkštės akyvaizdoje šio klūpančio prieš jūsų skaistybę karžygio-klajūno.

"Pene pikta dvasia jus apsėdo," suriko antra merga, "ką žmonės apie mus pasakys, išvydę tokį reginį. Eikite jūs savo keliais, ir leiskite mums eiti savo."

"Kelkis Sančo," tarė Don Kišotas išgirdęs tokią mergos kalbą. "Aš matau, kad likimas tebepersekioja mane. Likimas užtvėrė vienintėlį taką, kuriuo mano nuliūdusiai sielai suraminimas galėjo ateiti. O tu mano karalaitė, burtininkas įsimaišė ir apvilko mano akis. Aš dabar čia matau tik paprastą kaimišką mergiotę."

Šitą pono kalbą išgirdęs Sančo paleido asilo pavadį. Jis suprato, kad jo špošas pavyko. Įsivaizdinatoji Dulcinėja, pasijutus laisvėje, išsitraukė iš plaukų špilką ir smeigė ja asilui. Nuo to asilas ne risčia pasileido bėgti, o ėmė šokinėti; mėtytis tokiu būdu, kad užburtoji Dulcinėja dribo žemėn. Don Kišotas ir Sančo Panza puolė jai pagelbėti. Bet jai to nereikėjo. Kaip stirna šoko ir pasivijus asilą šastelėjo ant jo tokiu vikrumu, kad ir Don Kišotas ir Sančo Panza negalėjo atsistebėti. Po to mergos nei neatsigrįždamos pasileido risčia joti. Don Kišotas jas lydėjo akimis tol, kol jos buvo matomos. Po to atsigrįžęs į Sančo tarė:

"Ką tu Sančo manai? Matai, kaip burtininkai mane smaugia. Jie net atėmė man laimę matyti savo paną. Ištikrųjų aš esu nelaimės vaikas. Ir kaip jie biauriai sudarkė mano Dulcinėją! Ją pavertė į biauriausią žydmergę. Vietoj malonių kvepylų, aš nuo jos užuodžiau tokių šlykščių česnakų, kad vos neapsvaigau."

"Tikri Liucipieriaus tarnai tie užkerėtojai!" tarė Sančo. "Aš norėčiau juos suvarstyti ant grandinio ir į pragaro katilą visus juos šastelėti."

"Išnaujo aš tau sakau Sančo, kad aš esu nelaimingiausias pasaulėje žmogus ir nelaimingesnio už mane nebuvo ir nebus," suaimanavo Don Kišotas.

Tuo tarpu Sančo Panza vos galėjo susilaikyti nuo pasileidimo juokais, kad taip puikiai jam pavyko apmulkinti savo poną.

Po šito pasišnekėjimo abu sėdo ant savo gyvulių ir pasileido linkui Saragosos, kur turėjo įvykti karžygių-klajūnų suvažiavimas.

SKYRIUS IV.

Apie tai, kas buvo Don Kišotui sutikus giltinę, karalių, velnią ir angelus.

Don Kišotas keliavo savo keliais palengva užsimąstęs ir pasibiaurėjęs šlykščių burtininkų špošu, kurie pavertė jo paną Dulcinėją į žydmergę. Ir jis negalėjo sumanyti būdo, kaip ją atžavėti. Šitose mintyse jis taip paskendo, jog nepajuto, kaip paleido Rozinanto kamanų pavadžius. Tas pajutęs liuosybę pasuko į šalį ir ėmė graibinėti žolės, kurios tose vietose gausiai buvo. Sančo Panza pamatęs savo poną tokioje padėtyje sušuko:

"Ponuli, atsipeikėk, nusiblaivink. Bėda kojas taiso, bėda proto randa. Karžygiui-klajūnui nieko teip nereikia, kaip drąsos. Kodel ponulis taip paniuręs. Po velnių visos Dulcinėjos. Gyvenimas vieno karžygio-klajūno svarbesnis, negu užburimas visų Dulcinėjų pasaulyje."

"Nutilk Sančo," gan aštriai prabilo Don Kišotas. "Nutilk ir neburnok prieš užkerėtą paną. Juk aš esu to užkerėjimo kaltininkas."

"Ir aš tą pripažįstu," atsakė Sančo. "Nes tas, kurs ją pirma matė ir kurs ją paskui matė, turi kentėti skaudžią širdperšą."

"Tu tą gali sakyti," tarė Don Kišotas, "nes tu ją pirmą matei visoje jos gražybėje ir dabar burtininkas tavo akių nebuvo užtraukęs. Tečiau tu man nesi išpasakojęs apie jos gražybę. Tai nors dabar pasakyk."

"Jos gražybė mane tada taip užžavėjo," atsakė Sančo, "kaip dabar jos priklunas subridino tamstą. Tečiau viską paveskiva Dievui. Taip jau yra ant šios ašarų pakalnės, kad nieko gryno nėra — visokis gėris yra sumaišytas su vyliumi, klasta, ir šmugeliu. Tečiau dabar štai kokia mintis mane kvaršina. Daleiskiva dabar tamsta įveiktum kokį milžiną, ar kokį karžygį. Tai kaip tamsta jį pasiųsi užsirekomenduoti pas paną Dulcinėją? Kaip ir kur jis ją ras. Man rodos, kad tas įveiktas milžinas žioplinės po visą Tobosą ir Dulcinėją tiek ten ras, kiek mano tėvą."

"Tavo pastaba vietoje," atsakė Don Kišotas. "Aš mislįju, kad įveiktus karžygius ir milžinus reikės visvien siųsti pas Dulcinėją. Gal jų akys nebus užburtos ir jie galės paną Dulcinėją matyti visoje jos skaistybėje. Kaip ten nebūtų, o iš pradžios reikės nugalėtus milžinus siųsti pas Dulcinėją ir pareikalauti raportą išduoti.

"Klausimą tad išrišova labai gerai," atsakė Sančo Panza. "Bet kadangi tamstos nuomone Dulcinėja gal tik nuo tamstos akių uždengta, tai ji reiškia nėra bėdoje. Ji po senovei gyvena, kaip karalaitė. Jei taip, tai tamstai nereikia liūdėti, nei krimstis."

Don Kišotas norėjo atsakyti Sančui, bet galva pakėlęs tolumoje ant kelio pamatė didžiulį vežimą. Tame vežime sėdėjo keisčiausia išrodantys žmonės, kokius tik galima įsivaizdinti. Vežimas nebuvo apdengtas. Vežėjas išvaizdą turėjo baisaus velnio. Tečiau Don Kišoto akis patraukė giltinė su dalgiu. Šale giltinės sėdėjo angelas su dideliais numalevotais sparnais. Kitoj giltinės pusėj stovėjo karalius su vainiku ant galvos. Prie giltinės kojų susiraičius sėdėjo Milda. Buvo vežime dar kareivis pilnai apsiginklavęs, tečiau vietoj šalmo jis turėjo ant galvos kepurę su įvairiomis plunksnomis papuoštą. Be to buvo dar ir daugiau asmenų įvairiai ir keistai pasirėdžiusių. Taip netikėtai sutikta ir taip keistai išrodanti partija Don Kišotą pusėtinai išgąsdino. Ir Sančo Panzos širdis taip smarkiai suplakė it iššokti iš krūtinės norėjo. Tečiau Don Kišoto jausmai greit atsitaisė, kai jis pamanė, kad čia jam pasitaiko avantiūra. Su džiaugsmu jis taisėsi kovon. Todel sustojo ant vidurio vieškelio ir didžiu grumuojančiu balsu suriko:

"Vežėjau, kipše, ar kas tu ten nebūtum, tuoj sakyk kas tu esi, kur tu eini, ir ką tu ten vežime veži? Tavo vežimas išrodo pragaro padaru."

Velnias-vežėjas jam šitaip ramiai atsakė:

"Mes esame vaidylų keliaujanti trupė. Šiandien Dievo Kūno oktavoje mes vaidiname 'Corteso Mirtį.' Atvaidinę viename miestelyje, važiuojame vakare vaidinti kitame. Kadangi kelionė netolima, o vaidylų apsitaisymas ilgai trunka, tai mes važiuojame vaidylų rūbuose apsirėdę. Aš esu velnias, pildąs svarbiausią dramos rolę."

Don Kišotas šitaip atsakė:

"Aš kaipo karžygis-klajūnas ištolo pamatęs jus pamaniau, kad man pasitaiko avantiūra. Tečiau pasirodo, kad kitaip yra. Todel važiuokite ir vaidinkite. Jei galėč jums kuo patarnauti, tai mielai tą galiu padaryti, nes aš esu vaidinimų didis mėgėjas."

Jam taip bekalbant iš vaidylų tarpo išlindo juokdarys. Skambindamas skambučiais ir mosuodamas lazdele, ant kurios buvo trys išpustos jaučių pūslės. Nuo to Rozinantas pasibaidė ir nors jis buvo tik skūra ir kaulai, bet susivikrinęs pasileido plynion. Sančo Panza pamatęs poną bėdoj nušoko nuo asilo ir bėgo paskui Rozinantą. Tuo tarpu Don Kišotas krito žemėn, o Rozinantas virto šale jo, kaip paprastai atsitikdavo kitose avantiūrose. Tuo tarpu juokdarys vaidyla šoko ant Sančo Panzos asilo, pabaidė pūslėmis ir tas pasileido linkui miestelio, kur vaidinimas turėjo įvykti. Sančo matydamas savo poną bėdoj ir kartu savo asilą nujojant, buvo pagatavas susidraskyti: nežinojo ar ponui eiti į pagelbon ar asilą gelbėti. Ryžosi vis-gi bėgti prie savo pono. Prikėlė Rozinantą ir prigelbėjo užsodinti ant jo savo poną ir tada tarė:

"Ponuli, velnias nujojo mano asilą."

"Kuris velnias tą padarė?" klausė Don Kišotas.

"U-gi tas su pūslėmis," atsakė Sančo.

"Aš tau atgausiu tavo gyvulį," tarė Don Kišotas. "Atgausiu, jei jį ir žemė prarytų. Vykivos juos."

Besivejant Sančo pamatė, kad vaidyla nušoko nuo jo asilo ir jį paleido. Tada jis tarė savo ponui.

"Jūsų malonybe, nutildyk savo pyktį. Anava, jau asilas liuosas."

"Vienok ne pro šalį niekadėjus nubausti," tarė Don Kišotas.

"Ponuli, nesikišk į vaidylų tarpą," ėmė sakyti Sančo, "žinai, kad žmonės juos myli ir už jų užkabinimą turėsiva bėdos."

"Nedovanosiva anam bezdžionei už asilo kankinimą," riktelėjo Don Kišotas ir ėmė šaukti vaidyloms sustoti. Tie atsigrįžę pamatė atsivejantį Don Kišotą ir suprato, kad jis nori atkeršyti. Todel visi vaidylos išlipo iš vežimo išsirikiavo, apsiginklavo grumstais, vėzdais, akmenaičiais ir laukė karžygio atakos. Don Kišotas išvydęs, kad vaidylos gatavi jo ataką atmušti sulaikė Rozinantą. Tuo tarpu Sančo pavijo savo poną ir ėmė atkalbinėti nuo atakos. Jis tarė:

"Tikra beprotystė, ponuli, prieš tiek stoti mūšin. Juk ten giltinė, karalius, velnias, angelas ir kitokios baisenybės o ponulis vienas. Be to atsimink, kad jie ne karžygiai ir tamstai nevalia jų pulti."

"Čia tu pataikei pasakyti," atsakė Don Kišotas. "Čia nekaržygių aš negaliu pulti. Tai leidžiu tau pačiam jiems atkeršyti, o aš tau prigelbėsiu savo balsu ir patarimais."

"Ponuli, aš katalikas ir nekeršysiu," atsakė Sančo. "Aš tikiu, kadir mano asilas jiems dovanoja."

"Jei taip, tai palikiva tas šmėklas," tarė Don Kišotas, pasuko atgal Rozinantą ir taip laimingai pasibaigė baisi avantiūra.

(Bus daugiau)

ECZOINT GYDANTI MOSTIS

Reikalaukite pas naminių vaistų pardavinėtojus ir pas agentus.

Įvykus susižeidimui, atmink, kad ECZOINT mostis yra pirmutinė pagelba nuo žaizdų.

Taipgi ECZOINT gydo dedervinę, išbėrimą odos, šašus, spuogus ir užsisenėjusius skaudulius.

Parsitrauk dėžutę dėl persitikrinimo. Kaina 50 centų.

Reikalaukite visose aptiekose arba

Pareikalaukit tiesiog nuo mus šiuo adresu:

The States Drug Co.

Boston, Mass.

P. O. BOX 2128,

Mums yra reikalingi agentai—atsišaukit.

Rašydami pažymėkit jog sužinojote "DARBININKE."

94 Concord Ave. Chicago, Illinois.

PRANEŠIMAS.

Jo Malonybė Bostono vyskūpystės galva — kardinolas O'Connell pavelino kunigui Ignacui Abromaičiui Bostone ir apylinkėse rinkti aukas pastatymui seminarijos arba motiniškų namų seserims-lietuvaitėms šv. Pranciškaus vienuolyno. Jos jau keliose lietuvių mokslainėse mokina vaikelius, bet jų kandidatės lavinasi tam kartui svetimtaučių pastogėse, nes dar neturi nuosavo namelio, kuriame galėtų prisiglausti ir iš kur paskui siųstų mokytojas į lietuvių parapijines mokslainės. Delto meldžiami lietuviai katalikai paremti tą šventą darbą savo aukomis.

KALĖDŲ PLAUKIMAI Į LIETUVĄ.

Jus speciališki plaukimai Kalėdų laike. LEVIATHAN 18 plauks Gruodžio 1 dieną, PRESIDENT ARTHUR Gruodžio 5 d., GEO. WASHINGTON Gruodžio 13 d. iš New Yorko. Taipgi ir kiti išplaukimai. Geras sujungimas su Lietuva per Angliją arba Bremeną. Naudokis smagumais keliavimo ant S. V. Valdžios laivų: Dideli Kambariai. Poroms ir familijoms kambariai yra vien tik jiems. Ruimingos pasivaikščiojimo dėnys. Patarnavimas mandagių tarnų. Puikus ir įvairus valgiai.

UNITED STATES LINES
75 State St., Boston, Mass.

Lokaliai agentai visuose miestuose
Valdantieji Operatoriai del
UNITED STATES SHIPPING BOARD

KLAIPĖDOS ALBUMAS.

Indomiausias ir svarbiausias lietuviams šių dienų įvykis yra Klaipėdos Krašto susijungimas su Lietuva. Dabar visi norėtų pamatyti kaip išrodo Klaipėdos miestas. Kaip sykis "Darbininkas" turi Klaipėdos miesto Albumą. Skubinkitės išsirašyti. Kaina 50c.

Pirkite Tiesiog į Dirbtuvės Sutaupinkite Perkučių Pelną

Mes prisiunčiame tiesiog Tamistos namus tą nepaprastos vertės NAUJ KABINETINĮ PH NOGRAPHA—kur atvaizda čionai matote, 20 naujų lietuviškų 75c Columbia rekordų, grojančių 40 įvairių kompozicijų ir 200 geriausių adatų, —visk už

$29.

PERSIUNTIMA APMOKAME

TIKTAI PAMĄSTIKITE! $29 nuperka Tamistai phonographą, kurio padirbimas ir balsų garsumas lyginasi su phonographu, kurio yra parduodama po $150. Kabinetas labai gražiai padaras iš mahoninio medžio, turi stiprų motorą ir balsą. Galima ant jo grajint visokį rekordai.

PARDUODAME NEPALYGINAMAI PIGIAU UŽ KITUS, TAI TODEL, KAD PARDUODAM TAMISTAI TIESIOG IŠ DIRBTUVĖS. Šis budas pardavimo sutaupina išlaidas: pardavėjo, vertelgų agentų, olselio, pervežėjų ir t. t. ir, štai, tos visos sutaupintos išlaidos atiduodama Tamistai.

Kiekviena mašina esti išbandoma ją išsiunčiant tat gi yra gvarantuojama ant 20 metų. Už $29 prisiuntimo Tamistai šį puikų kabinetinį Phonographą, su 20 naujų lietuviškų 75c Columbia rekordų, grojančių 40 įvairių kompozicijų ir 200 geriausių adatų. Užganėdinimą gvarantuojame, arba grąžiname pinigus. Prisiuskite Money Orderį ar čekį.

UŽSISAKYKTA NEPAPRASTA PHONOGRAPHĄ IR REKORDUS DABA

General Phonograph C
2271 St. Clair Ave. Dept. L.
CLEVELAND, OHIO

DOMĖS!

Tik ką išėjo iš spaudos dvi smagios teatrališkos knygutės: "Ubagų Gudrumas" ir "Giliukingas Vyras." Pirmoji pilna juokų, 3 veiksmų, antra gi panaši pirmai, dviejų aktų. Prie antros yra dar prikergta monologas "Cicilikas." Kaina kiekvienos yra 25c. Imantiems visą setą knygučių parduodama po 20c. viena. "Ubagų Gudrumas" dalyvauja 12 žmonių, gi "Giliukingas Vyras" — 9.

Reikalaukite pas:

"DARBININKAS"

366 Broadway, So. Boston, Mass.

Susipratusieji darbininkai su sispietė į L. D. K. S. Ar Tamsta esi jų būry? Jei taip, tai patark ir savo draugams tai padaryti.

NENUSIGĄSKIT— JIS TIK IEŠKO BAMBINO Kaina 35c. aptiekose

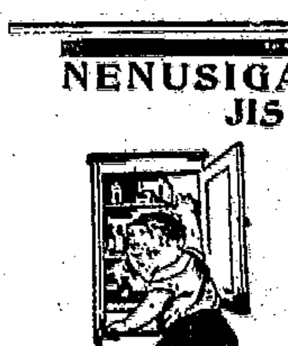

Jis žino kur motina laiko Bambino—ir jis žino, kad jis jo nori. Kudikiui Bambino reiškia tiek, kiek išėmimas iš šėpos skanios vaisių košės.

BAMBINO
Įreg. S. V. Pat. Biure.

yra nepavojingas—pasekmingas—saldaus skonio vidurių paliuosuotojas.

Kudikiai mėgsta jį. Jie net prašo daugiaus.

Jei jusų kudikis neramus, turi aptrauktą liežuvį, negali ramiai miegoti, labai verkia tarsi skausmų kankinamas, tat išvalykite jo sistemą su lengvu vidurių paliuosuotoju, tokiu kaip Bambino. Jis jį ims su noru ir daug geriau jausis nuo jo. Į keliąs valandas nemalonus simptomai turės pranykti.

F. AD. RICHTER & CO., 104-114 So. 4th Street, BROOKLYN, N. Y.

PRANEŠIMAS

Ohio ir Michigan L. D. K. S. apskričio kuopų domei.

Šiuomi LDKS. Ohio ir Mich. apskričio kuopoms pranešu, kad įvyks šio apskričio suvažiavimas lapkričio 29 d. š. m. Dayton, Ohio. Lietuvių vietinė LDKS. kuopa rengiasi priimti.

Gerbiamos LDKS. šio apskričio kuopos esate maloniai kviečiamos visos dalyvauti virš minėtam susivažiavime. Siųskite atstovus(es), pagaminkite naudingus naujus įnešimus. Žodžiu sakant, kreipkite domę į mūs brangios L. D. K. S. organizacijos naują persiorganizavimą ant naujų pamatų.

Pasitaiko laikas patogus, tai yra amerikiniška šventė — Padėkavonės Diena (Thanksgiving Day). Kaip yra girdžiama, tai daytoniečiai visas pastangas deda kad neveltui būtų tas sušauktas suvažiavimas o kad atneštų didelę naudą mūsų brangiai organizacijai.

LDSK. O. ir Mich. apsk. rašt.

KALĖDOMS DOVANŲ

35,000 pinigais.

Kas norite aptureti Kalėdoms dovanų 35,000 pinigų, tad rašykite greitai, įdėdami pašto ženklelį.

NATIONAL BUREAU

8 Vine St., Montello, Mass.

A. L. R. K. FEDERACIJOS N. ANGLIJOS APSKRIČIO VALDYBOS ANTRAŠAI.

Pirm. — J. A. Kriviutė,
38 Tyler St., S. Lawrence, Mass.

Raštininkas — M. M. Kamandulis,
20 Faxon St., Montello, Mass.

Iždininkas — J. Glineckis,
366 B'way, So. Boston, Mass.

DR. GEDVYLOS

TIKRA LIETUVIŠKA TREJONKA

50 centų.

Dr. Gedvylos MOTERŲ TONIKAS—vaistai sustiprinimui nervų, kraujo ir viso nusilpnėjusio moteries sudėjimo..............$1 bonka

Dr. Gedvylos STOMACH BITTERS—geriausias vidurių valytojas ir sveikatos draugas..............$1 bonka

Didžiausias įvairumas visokių gyduolių, lietuviškų žolių, perfumų, ekstraktų del moterų ekstraktų ir t. t. Katalogas prisiunčiamas dovanai. Prisiunčiam visokius vaistus per paštą į visas dalis pasaulio. Adresas:

GOODWILL DRUG COMPANY
12015 Jos. Campau Avenue, Detroit, Michigan.

Iš Geografijos

NORVEGIJA

(Tąsa)

5 Augmenija ir gyvūnija.

Kaip Norvegijos žemė, taip ir jos augmenija, bei gyvūnija yra žymiai įvairesnė, negu Danijoj ar Lietuvoj. Tolimos šiaurės srityse (Finmarken, Tromso), kur vasara tęsiasi tik 3 mėnesius, teauga vien samanos ir kerpės. Tik prie pat jūrų kranto pasirodo truputį įvairesnės augmenijos. Už tai laisvoji (laukinė) gyvūnija šiaurėje labai skaitlinga, nors ne daugelio rūšių. Paprastai, ten gausūs yra mešėdžiai, tik nedidelio ūgio. Daug ten yra meliniųjų lapių, barsiukų, lūšių, ryklių (ryklys (Gulo luscus) panašus į didelę laukinę katę), šiaurinių pelių.

Labiau į pietus, kur Golf Stroemas pradeda rodyti savo šildančią įtaką, kaip augmenija, taip ir gyvūnija pasidaro įvairesnė. Ten pasirodo javai ir miškai, kuriuose randame pušis, beržus, žilvičius; o dar labiau į pietus, — sutinkame buką ir ąžuolą. Šiuose miškuose gyvena vilkų, udrų, barsiukų, kiaunių, elnių, briedžių, Norvegijos zuikių; retkarčiais ten dar pasitaiko ir vebrų.

Paukščių-keliauninkų tai devynios galybės, ypač Norvegijos šiaurėje. Jų plunksnomis eina gana žymi prekyba. Daug ten yra žuvėdrų, jūros balandžių, pingvinų, ančių ir kitokių. Pietinės Norvegijos augmenija ir gyvūnija yra labai panaši į Lietuvos ir Latvijos. Tik jos šiaurėje pasireiškia žymių skirtingumų. Norvegija—puiki vieta medžioklei, kuri ten neblogai sutvarkyta.

II. ETNOGRAFIJA.

Žmonės Skandinavijon atėjo, kai buvo jau praslinkęs antrasis ledynų periodas, kai Baltijos ežeras (geologų: ežeras Ancylus) antrų kartu tapo jūromis, kai šio krašto klimatas gerokai atšilo ir įsigyveno čia pirmoji augmenija (pušys, beržai, vėliau ąžuolai ir bukai), atėjusi čion iš Centralinės Europos.

Archeologijos daviniai rodo, kad Norvegijoj žmonės šiek-tiek vėliau apsigyveno, negu Danijoj ir Pietų Švedijoj. Bronzos amžius Norvegijoj prasidėjo tarp 15-to ir 10-to šimtmečio prieš Kristų. Geležies amžius čia tęsėsi nuo 5-to ar 4-to šimtmečio (po Kristaus) iki 10-to ar 11-to, t. y. iki krikščionybės įvedimo. Skandinavijos žmonės žinojo raštą tik nuo 5-to šimtmečio po Kristaus: tai buvo savotiškas runiškasai raštas. Vienok negalima iš tų raštų susekti, kurios tautos žmonės tuomet ten gyveno.

Fyziniu typu senovės skandinavų būta ilgagalvių, šviesiaplaukių ir aukštų, panašių į dabartinius skandinavus, tik jų turėta platesni veidai ir žemesnės kaktos.

Dabartiniai skandinavai (norvegai, švedai ir danai) yra tyriausieji šiaurinės arba nordiškosios rasės atstovai (Deniker'is). Šita rasė pasižymi augštu ūgiu, pailgomis galvomis, šviesiais plaukais, šviesiai-melsvomis akimis, baltai-ružava oda, tiesia ar konveksine nosimi. Nors būta ir dabar Skandinavijoj dar yra žmonių žemesnio ūgio, platesnių veidų, žemesnių kaktų. Tai yra ne germaniškos kilmės skandinavai, bet mongolų rasės (laponiečiai arba suomiai, arba jų mišinys su skandinavais.

Iš visų skandinavų, norvegai yra aukščiausi, būtent: norvegai 1,721 milimetrų, švedai 1,708 milim., danai 1,685 milim.

Tamsiaplaukių brunetų skandinavų tarpe yra tik 20 prieš 100 blondinių, gi kitų tautų tarpe jų daug daugiau, būtent: airių 40 brunetų prieš 100 blondinų, francūzų 100 br. prieš 100 bl., kitų pietų-europiečių 270 br. prieš 100 bl. Norvegų plaukai paprastai kiek šviesesni už švedų bei danų.

Dabartinėje (1920 m.) Norvegijoje gyvena apie 2,650,000 žmonių, kurie beveik visi yra norvegai, išskyrus arti 20,000 mongoliškos rasės laponiečių, virš 7,000 suomių ir arti 3,000 lapo-suomių. Laponiečiai gi truputį mažinasi, ištausta; 1875 m. jų buvo virš 21,000.

Dabartinių norvegų kalba priklauso skandinavų šeimynai, kuri skirstosi į 3 didesnes šakas: islandišką, dano-norvegišką ir švedišką. Kelių amžių politinė danų-norvegų unija labai suartino jų kalbas. Šiandien norvegas gali visai liuosai susikalbėti su danu, nes judviejų kalbos labai nedaug tesiskiria. Norvegų literatūra, kaip ir kitų skandinavų, yra pagarsėjusi visame pasaulyje.

Norvegus galima pavadinti Skandinavijos anglais. Jie, kaip ir anglai, yra puikiausi jūrininkai, dideli keliauninkai. Norvegai nepasižymi judrumu bei lankstumu, bet jie žymūs savo spėka ir dideliu atvermingumu. Jie mąsto ilgai, kol ką-nors nusprendžia, bet ką nusprendė — moka įvykinti. Kaip [illegible]vai, norvegai turi nemažai mystinio pobūdžio ir yra labai prisirišę prie savo kalbos ir garbingos senovės, kas visai jiems nekenkia būti pažangiais bei moderniškais žmonėmis. Energija, darbu, drąsa ir mokslingumu norvegai moka pasigaminti gražų gyvenimą ir uolotoje savo tėvynėje. O ko žemė negali jiems duoti, tai jie jūrose suranda.

III. DEMOGRAFIJA.

Norvegija, kaip ir jos kaimynė Švedija, labai nelygiai apgyventa. Gyventojų tankumą čia nulemia klimatas ir dirva. Uolotuose kalnuose ir tolimoje šiaurėje, kame ilga žiema viešpatauja, gyventojų labai maža. Taip, šiauriausiame Finmarke ketvirtainiame kilometre tegyvena vos 1 žmogus, Tromso tik 3, Nordlande ir Nord-Trondelag'e po 4. Keliuose kituose vidurinės Norvegijos apskričiuose gyvena po 20-30 viename ketv. kilometre. Ir tik 3 apskričiai (iš 18) yra tankiau apgyventi, negu Lietuva: Vestfold 138, Ostfold 99, Akershus 87. Gi vidutiniškai 1920 m. Norvegija turėjo kiekvienam ketvirtainiam kilometrui virš 8 gyv. (Lietuvoj — 47).

1920 m. statistika parodė, kad Norvegija turi 2,650,000 gyventojų, kurių 1,864.000 (arba 70 nuoš.) gyvena kaimuose ir 786,000 (arba 30 nuoš.) miestuose. Reiškia, miestelėnų nuošimtis Norvegijoj žymiai mažesnis negu Danijoj, bet didesnis negu Lietuvoj. Penkių (1916—1920) metų laikotarpy Norvegijoj kasmet jungtuvių būdavo vidutiniškai apie 18,000, gimimų apie 64,000, mirimų apie 35,000; priaugdavo apie 29,000 arba 1,1 nuošimčių. Reiškia, jog norvegai truputį lėčiau dauginasi negu danai, bet žymiai greičiau negu lietuviai, kurių kasmet priauga tik 0,8 nuoš. Tuo būdu norvegai galėtų padvigubinti savo skaitlių per apie 65 metus, o lieutviai — tik per 85 metus.

Gimimų tarpe Norvegijoj esti (1916—1920) virš 2 nuošimčių (apie 1,500) negyvais gimusių ir apie 7 nuošimčius nelegalių (apie 4,500).

Svetur gimusių žmonių Norvegijoj nedaug — tik apie 2 nuošimčiu arba 54,000; jų tarpe Švedijoj gimusių yra 47,000, Vokietijoj — arti 5,000, Suomijoj — 2,000. Nemažai suvargusių Vokietijos jūrininkų tarnauja didžiuliame norvegų prekybos laivyne.

Norvegijoj viešpatauja liuterių-evangelikų tikyba, kuri skaitosi valstybine. Karalius skiria jai dvasiškius. Liuterių bažnyčia dalinasi į 6 vyskupijas. Norvegija toleruoja ir kitas tikybas; tik jos čia nedaug pasekėjų turi: metodistai virš 11,000; baptistai virš 7,000, katalikai 2,700 ir 22 kunigu. Norvegijos katalikus valdo Apaštališkas Vikaras, kuris gyvena Kristianijoj. Yra Norvegijoj apie 50,000 žmonių nepriklausančių jokiai bažnyčiai.

Didžiausias ir gražiausias Norvegijos miestas — tai sostinė Kristianija, kuri turi 260,000 gyventojų. Tai puošnus miestas, turįs senų pilių ir gražių moderniškų rūmų, muzejų, didelę biblioteką, daug mokyklų ir sodnų. Šis miestas buvo įsteigtas 1054 m. ir vadinosi tuomet Opslo. Po 1624 m. gaisro karalius Kristianas IV jį atstatė ir pavadino Kristiania. Tai ne tik sostinė, bet kartu ir norvegų kultūros, pramonės, prekybos ir laivyno centras.

Be to, paminėjimo verti dar šie Norvegijos miestai: Bergen 91,000 gyv. — didelis ir veiklus uostas; Trondhjem 55,000 gyv., Stavanger 44,000; Drammen 26,000 gyv.

Norvegų emigracija nedidelė. 1915—1920 m. laikotarpy kasmet iš Norvegijos išvažiuodavo vidutiniškai po 3 ar 4,000; daugiausia iki 6,000. Beveik visi emigrantai vyksta į Jungtines Valstybes. Tik maža jų dalis keliauja į Kanadą.

IV. POLITINĖ GEOGRAFIJA.

1. Valdžia ir konstitucija.

Norvegija yra konstitucinė monarkija. Jos konstitucija (Grundlov) veikia nuo 1814 m. Sulig šitos konstitucijos, įstatymdavystė priklauso parlamentui arba Storting'ui, kurs atstovauja suverenę tautą. Vykdomoji valdžia priklauso karaliui ir Stortingui; teisingumą vykina teismai. Karalius turi veto teisę, bet jei Stortingas priima kokį įstatymą net trečiu kartu, tai karaliaus veto nieko nebereiškia. Karalius gauna 700,000 kronų metinės algos.

Stortingas renkamas 3 metams tiesioginiu ir proporcionaliu būdu. Visi piliečiai, vyrai ir moterys, sulaukę 23 metus turi teisę rinkti, o sulaukę 30 metų — gali būti renkami. Stortingo nariai gauna metams po 3,000 kronų pamatinės algos, be to dar kelionės išlaidas ir brangymečio priedus.

Karalius kraštą valdo per ministerių tarybą (Statsraad), kuri yra atsakominga prieš Stortingą. Ministerius ir Stortingo narius gali teisti tik Aukščiausis Karaliaus Teismas (Rigsret).

Administracijos atžvilgiu Norvegija padalinta į 20 apskričių (Fylker), valdomų apskrities viršininkų ir seimelių, kurie susideda iš apskr. viršininko ir valsčių tarybų pirmininkų.

2. Finansai.

Norvegija savo biudžetą veik visuomet subalansuoja. Išimtį padarė tik 1920—1921 m. (Biudžeto metai baigasi birželio 30 d.). Po karo norvegų biudžetas svyruoja tarp 600 ir 900 milionų kronų metinių pajamų ir išlaidų. 1922—23 m. biudžetas buvo kiek mažesnis, negu pirmesnių metų. Jis turėjo 622,800,000 kronų ineigų ir tiek pat išlaidų, kurių mokslui, bažnyčiai ir menui išleista 69 milionai, armijai 38 milionai, laivynui 15 mil., nuošimčiams už skolas 37 mil. ir naujų gelžkelių statybai 42 milionu.

1922 m. Norvegija turėjo skolų apie 1,300,000,000 kronų arba arti pustrečio miliardo litų.

3. Krašto apsauga.

Norvegija turi 5 svarbesnes tvirtoves: Oscarsborg, Tonsborg, Kristiansand, Bergen ir Agdenes. Nuolatinės armijos vietą Norvegijoj užima priverstinai mokinama tautinė milicija, kuri apima visus sveikus vyrus nuo 18 iki 55 metų. Priverstinon tarnybon šaukiami visi sulaukę 21 metų. Šitas pirmutinis mokinimas esti atliekamas rekrutų mokyklose ir tęsiasi: pėstininkams ir garnizono artileristams 48 dienas; kalnų batarejose 62 d.; inžinerijoj 72 d.; lauko artilerijoj 92 d. ir kavalerijoj 102 dieni. Baigę šį pirmą mokinimą vyrai per 12 metų priklauso linijos armijai, o vėliau "landvarn'ui" ir galop "landstorm'ui." Linijos armija turi apie 60,000 vyrų, o visa armija, karui ištikus, galėtų siekti iki 300,000 kareivių.

Norvegijos karo laivynas nedidelis ir tinka vien jos krantų sargybai. Susideda jis iš 2 didesnių skraiduolių ir virš 40 mažesnių laivų, tame skaitliuje: 27 torpėdinių, 4 submarinų; be tų, norvegai turi apie 30 hydroplanų bei aeroplanų. Šitame laivyne tarnauja apie 1,000 samdomų jūrininkų su 160 oficierių. Rodosi, kad Norvegijos karo laivynas yra silpnesnis už Danijos.

4. Žmonių švietimas.

Norvegijos valdžia daugiau išleidžia pinigų mokykloms negu armijai ir laivynui. Be to, mokyklos gauna labai žymios paramos iš savyvaldybių bei privačių šaltinių. Tad žmonių švietimas Norvegijoj pavyzdingai pastatytas. Priverstinas pradžios mokslas tęsiasi nuo 7 iki 14 metų. Turint omeny dideliame žemės plote išbarstytus šiaurės gyventojus, norvegams reikia labai daug pradinių mokyklų, kurių jie ir turi net virš 9,000 su apie 380,000 vaikų. Vidurinių mokyklų (gimnazijų) ten yra 113, kurių tarpe 15 valstybinių, 88 savyvaldybių ir 10 privačių. Jose visose 1920—21 m. mokinosi apie 21,000 mokinių. Mokytojų seminarijų ten yra 12: 6 valstybinės ir 6 privatės; jose mokinosi (1922 m.) 2,100 mokinių. Aukštųjų mokyklų norvegai turi 4. Kristianijos universitas įsteigtas 1811 m. turi apie 1,500 studentų; mokytojų institutas — 60 stud.; teknikos mokykla Trondhjem—700; agrikultūros mokykla Aas — 170 studentų. Apie amatų mokyklas, kurių ten daug yra, šiuom tarpu trūksta mums žinių.

Abelnai, mokslo atžvilgiu Norvegija yra viena pirmųjų pasaulio tautų. Jos moksleivija sudaro apie 15 nuošimčių visų jos gyventojų.

V. EKONOMINĖ GEOGRAFIJA.

1. Žemdirbystė.

Sulig dirvos prigimties, Norvegija, kaip ir Švedija, dalinasi į 3 žymiausias sritis: 1, tundrą ir fjeld; 2, miškotas aukštumas; ir 3, pajūrio lygumas.

Tundra tai užšalę šiaurės laukai, kame vien samanos ir kerpės vasaros metu teauga. Ten tik kur-ne-kur sutiksi klajojantį nomadą (piemenį) laponietį, kurs ten išsilaiko ačiū vien briedžių bandoms. Ir tik vieni šiaurės briedžiai, jau nuo seniausių laikų laponiečių prijaukinti, tegali šioje tolimoje vidurnakčio saulės šaly išsimaitinti, nes jiems užtenka ir samanų maisto, kurį ir žiemos metu jie iškasa iš po sniego savo stipriomis nagomis.

Fjeldu Norvegijoj vadinama aukštas kalnų pakriaušes ir daubas, nuolat sniegu ir ledu apdengtas; ten retai kur vasaros metu pasirodo vien nususių uogenojų. Kaip tundrose, taip ir fjelduosė nėra nei miestų, nei miestelių ir labai retai kur tegyvena ten žmonės. Apie kokią-nors žemdirbystę ten negal būt ir kalbos.

Miškotos aukštumos. Norvegijos šiaurėje miškas pradeda augti tik žemiau 300 metrų, o jos pietuose — auga kalnuose iki 1,000 metrų aukštumo. Visoje šaly auga spigliuotieji miškai; lapuočių atsiranda tik pietiniame Norvegijos kampely. Šituose miškuose retkarčiais pasitaiko ir ariamos žemės sklypelių, kur darbštūs norvegai sėja miežius ar avižas. Miškotose aukštumose žmonių nedaug tegyvena; ir tie ten verčiasi ne tiek žemdirbyste, kiek medžio pramone.

Pajūrio lygumos plačiau išsiplečia tik pietinėje Norvegijoj. Šiaurėje lygumų randama tik siauros juostelės, išsitiesę pajūriais, paežeriais ar fjordu viagiuotais pakraščiais (pav. apie Trondhjem). Šitose lygumose ir gyvena beveik visi norvegai ir dirba čia savo nederlingą šiaurės žemę.

(Bus daugiau)

NAUJI RAŠTAI

Nauja lietuvių knyga tarptautinėj kalboj—Esperanto.

Lietuvos esperantininkų susivienijimas, kurių tai dabar pirmininku yra labai gerbiamas pral. Aleksandras Dambrauskas — Adomas Jakštas išleido lietuvišką **Almanaką** (rinkimą) iš lietuvių literatūros, minties (filozofijos) ir gyvenimo (politikos). Knyga yra gan dikta, nes 6 3-ketvš. per 5½ ir turi 284 puslapius. Kas link jos turinio, tai nėra ką ir kalbėti — patys, jei taip tarsime žiedai joje sutalpinti. Kaip ve nekurie iš jų: Profesorio Daktaro St. Šalkauskio trys straipsniai: Klausimas (problema) tautinės civilizacijos Lietuvoj," "Tikras patrijotizmas ir forma jo išreiškimo" ir "Savitumas istorinio likimo Lietuvos." Toliau: "Didelės ir mažos tautos" pral. A. Dambrauskio, "Valstybė Kultūros" — jo pačio; "Lietuviškas menas ir literatūra," irgi jo; ir jo daug yra labai gražių eilių. M. Pečkauskaitės yra: "Tiesos Moterių," S. Tijūnaičio: "Išsivystimas lietuviškos mokyklos." Vaižganto: "Napoleono Sežiavilkis" ir daugelis kitų perlelių mūsų rašliavos. **Almanaką** išleido Lietuvos esperantininkų Susivienijimas; bet . . . bet vienok tikrai pasakius, jį taip išleido, kaip ir sutvarkė gerb. J. Mačernis. nes jo išleidimui, kaip tą paslaptį atskleidžia pral. Dambrauskas, jis su savo motere surinko pinigų; tad jam priklauso ir kodidžiausia garbė iž atsiradimą tos knygos; nors jis matyt tos garbės netrokštant, nieko apie savę **Almanake** nei nemini. Prie progos turip pabriežti, kaip man pranešė garsus esperantininkas ir karštas tėvynainis Lietuvos, grovas Paulius von Medem'as, kad greit bus išleista ir Lietuvos geografija taptautinėj Esperanto kalboj. Bet gal kas tars: Kam tas viskas daroma yra? Kam?! — Tam, kad mūsų brangi tėvynė — Lietuva nebūtų **Terra incognita** — Šalis nežinoma pasauliui, nes ką pasaulis nežino, tą ir negerbia ir su juomi nesiskaito... **Almanakas** kainuoja (Lietuvoj) 6 litus, o užrubežyje 3 frankai 50 centų šveicarų piniguis imant. Ir taip jį, kaipo ir lietuvišką laikraštuką Esperanto kalboje ir kitus esperantininkų leidinius galima yra gauti **Lietuvių Kultūros Centre** — Kaunas (pral. Alek. Dambrauskas), D. Vilniaus g-vė, No. 34, Lithuania.

K. Vidikauskas

VIENINTELIS

LIETUVIŠKAS SANDELIS

visokių žolių, šaknų, žiedų ir tt.

Pālangos trejanka 50c., pupluškiai 25c., Ramunėliai 20c., Liepos žiedai 15c., Parušančius 20c., Senesų ankštukės del vidurių liuosavimo 10c., Pelinas 15c., žolės nuo nervų išgasties, Lemigės, galvos skaudėjimo ir ausyse užimo 75c., nuo reumatizmo 50c., nuo strėnų skaudėjimo 50c., kadugių uogų svaras 25c. Visokios žolės yra pakeliuose su lietuviškais nurodymais kaip anuos vartoti. Žolių katalogą siunčiamo už 10 centu. Maldų knyga, "Aukso Altorėlis," Tilžės spaudimo, prastu apdaru 75c., skuriniu $1.50, celuloido apdaru $1.50; "Vainikėlis," skuros apdaru $1.25; Kantičkos $1.50; Gyvenimas Šventųjų, apdarytu $7.00.

Vaistai nuo kosulio ir Asthmos $1.75 už bonkutę. Už prisiuntimą rokuojame 10c. viršaus ant kiekvieno $1.00 vertės. Reikalaujame agentų visose apygardose.

M. ZUKAITIS,
449 Hudson Ave., Rochester, N. Y.

NEW YORK
HAMBURG

UNITED AMERICAN LINES
(HARRIMAN LINE)
JOINT SERVICE WITH
HAMBURG AMERICAN LINE

TRUMPIAUSIAS KELIAS
LIETUVON

Išplaukia kiekvieną savaitę iš Pier 86 North River ties 46 gatve, New Yorke musų pirmos klesos laivais
"RESOLUTE," "RELIANCE," "ALBERT BALLIN" "DEUTSCHLAND"

Veža 1, 2 ir 3 klesos keliauninkus, taipgi šie laivai *Mount Clay, Cleveland, Hansa, Thuringia* ir *Westphalia* 3-čios klesos keliauninkams. Gunėtinas ir geras patarnavimas, geras valgis ir patraukiantis, smagus važiavimas.

United American Lines
arba pas įgaliotus agentus
200 Hanover st., Boston, Mass.
Julius Rottenberg, Inc.

GERA ŽINIA STOROMS MOTERIMS

Nemo kulinantis gorsetas No. 333 yra labai pigus, drūčiai padarytas ir tiktai $3.00. Adresuokite:

Nemo Hygienic-Fashion Institute
120 E. 16th St., New York (Dept. S.)

NGL
NORTH GERMAN LLOYD

LAIVOKORTES
JUSŲ GIMINĖMS LIETUVOJE
— per —
BREMENĄ

DIDŽIAUSIŲ VOKIEČIŲ LAIVŲ Gražiuose 1 klesos kambariuose. Autorizuota Linija Lietuvos Emigrantams. Informacijų klauskit vietos agento arba

NORTH GERMAN LLOYD
192 Washington St., Bostos, Mass.

18-TAS

Metinis Balius

DRAUGYSTĖS LIETUVOS SŪNŲ
Cambridge, Mass.

THANKSGIVING DAY

KETVERGE, LAPKRIČIO-NOV. 29 D., 1923

Prasidės 2 val. po pietų ir trauksis iki 11:30

CYPRUS HALL
40 Prospect Street, Cambridge, Mass.

Taigi gerbiama publika atsilankykite koskaitlingiausiai.

Komitetas.

LAISVAS KAMPELIS

Veda DĖDĖ PILYPAS

LAISVAMANIAI IR DEŠROS

Laisvamaniai giriasi, kad už 20 metų katalikų skaičius Amerikoje sumažės iki 20 nuošimčių, laisvamanių-gi priaugs iki 80 nuoš. Jei ta pranašystė išsipildys, tai bus labai negerai katalikams, bet laisvamaniams dar blogiau. Kodėl?

Reikia atsiminti, kad laisvamaniai sudaro neigiamąjį elementą, arba aiškiau kalbant ardomąją pajėgą. Kad ardomoji pajėga išsilaikytų reikia, kad ji turėtų ką ardyti. Iki šiolei laisvamaniai ardo katalikybę. Jeigu ją suardys taip, kad jos liks tik 20 nuošimčių, tai ką jie tuomet ardys? Katalikų 20-tas nuošimtis būtų jau permažas kąsnis laisvamaniams. Sulig jų 80 nuošimčių daugumo, jų žiotys ir-gi būtų atatinkamai didelės, taigi jiems liktų tik dvi išeiti: arba ardyti pačius savę, arba stipti badu. Jų apetitai dideli. Badu stipti jie nenorės, taigi ir prisieis graužti viens kito nūgarą, ką ir dabar jie gan pasekmingai vykina.

Tuo būdu kyla abejonės, ar jie kada nors valios išaugti iki 80 nuošimčių. Ir jiems patiems to būtų perdaug.

Normaliai imant, laisvamaniai tiek gyvenime reikalingi, kiek česnakai dešroje. Kurie yra valgę dešrų (kas iš Lietuvių jų nevalgė!), tie žino, kad terp dešros ir dešros yra daug skirtumo. Sumani šeimininkė gamindama skanią dešrą, labai mažai tevartoja pipirų, o dar mažiau česnakų. Kuri jų prideda perdaug, dešra išeina nepakenčiamai neskani. Jeigu joje būtų 80 nuošimčių česnakų, kas ją tuomet benorėtų valgyt.

Mūsų visuomenėje dar nėra nė 30 nuošimčių laisvamanių, o jau reikia nuo jų čiaudėti. Kas būtų, jei jų privistų 80 nuošimčių?!

Tuo būdu ir visuomenei, ir katalikams, ir patiems laisvamaniams bus sveikiau, jei jų nuošimtis nebus didelis. Ir jų redaktoriai, rašydami panašias pranašystes, nežino ko nori ir nesuvokia, ką kalba.

Jų pranašystėms įvykus, visi, be skirtumo lyties, amžiaus, tikėjimo, partijų ir pažiūrų, vienu balsu sudainuotų: "Atsisakom nuo senojo sviesto ir laisvamaniškų dešrų!"

DRAUGIJOS IR KUOPOS TĖMYKIT.

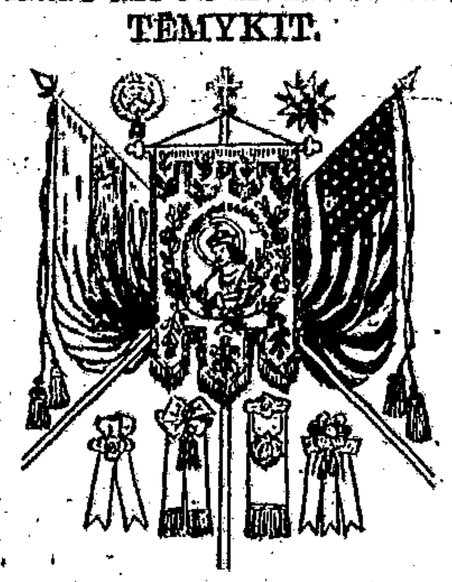

VĖLIAVOS IR ĮVAIRŪS ŽENKLAI.

Ilgų metų praktikos artistišką mūsų darbą liūdija tūkstančiai draugijų. Informacijų delei rašykite:

M. A. Norkūnas,
16 Pleasant St., Lawrence, Mass

CUNARD

ĄR MANOTE ATSIIMTI GIMINES Į AMERIKĄ!
2629 *Lietuviai atvažiuos į čia šį metą.*

Leisk musų raštinei Kaune pagelbėti Jusų giminėms išgauti pasportus ir vizas ir tinkamai juos prirengti į kelionę.

Nereikia laukti del vietos, turintiems Cunard linijos laivakortes. Cunard laivas išplaukia iš Europos kas kelintą dieną. Cunard laivakortės yra geros kelionei ant AQUITANIA, BERENGARIA ir MAURETANIA, greičiausia jusų kelionė tarp Lietuvos ir Amerikos.

Dėl smulkesnių informacijų, malonėkite susižinoti su musų vietiniu agentu arba musų raštinėje.

CUNARD LINE,
126 State St.,
Boston, Mass.

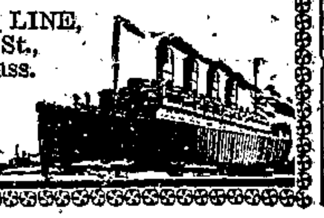

POLITINES PARTIJOS AMERIKOJE

Politinė jiega Suv. Valstijose svyruoja nuolatos tarp dviejų didžiausių politinių partijų, būtent, Republikonų ir Demokratų. Europiečiams yra sunku suprasti skirtingumą tarp Republikonų ir Demokratų partijų Amerikoje, nes Europoje partijų vardai maždaug paliečia tų partijų pamatinius dėsnius. Vienok neima jiems ilgai susipažinti su dalykų stoviu Amerikoje, ir suprasti, jog Demokratų partijos sekėjai nėra vienintėliai globėjai Demokratijos principų šiame krašte, ir jog Republikonai nėra vienintėliai, kurie paremia republikoniškus principus, ir jos abi didžiausios partijos sutinka palaikyti principus demokratybės ir respublikonybės sulig Amerikos konstitucijos turinio.

Vietiniai amerikiečiai pilnai supranta šį neaiškumą arba netobulumą, ir jie lengvai pažįsta tuos, kurie priklauso prie Demokratų partijos rašant žodį "Democratic" su didele raide "D." Taip pat rašant žodį "Republican" su didele raide "R." Kuomet kalba apie tuos kurie remia demokratišką ir republikonišką valdžios formą tai jie naudoja mažas raides. Jeigu žmogus stengtūsi studijuoti šių partijų praeitį ir iš jų įsteigimo bandytų geriau suprasti tai dar daugiau jie būtų sumaišyti, nes jie surastų jog buvo laikai kuomet dabartiniai Demokratai vadindavosi save Republikonais.

Politiškai, Suv. Valstybės paveldėjo daug iš Didžiosios Britanijos. Pradžioje nepriklausomo gyvenimo, partijos buvo čia susigrupavę maždaug taip kaip ir Anglijoj. Čion buvo partijos kurios vadindavosi Whigs ir Tories; Tories remdavo karaliaus paskirtus Britų gubernatorius. Whigs stovėjo už ypatišką laisvę ir jie priešindavosi centralizuotam autoritetui. Revoliucijos periode Whigs buvo žinomi kaipo patriotai, o Tories, kurie rėmė Britų valdžią, vadindavosi loyalistai. Šis senas Britų pavel dėjimas buvo perkeltas, kuomet Suv. Valstybės gavo savo nepriklausomybę revoliucijos karė.

1787 metais, kuomet federalė konstitucija sustatyta, naujas perskyrimas pasirodė partijų tarpe, būtent skirtumas tarp federalistų ir anti-federalistų. Federalistai rėmė stiprią tautišką valdžią, anti-federalistai norėjo įsteigti liuosą valstybių konfederaciją. Washingtonas, kuris į politines partijas netikėjo, vienok buvo linkęs prie federalistų. Bet tas jo nusistatymas nesulaikė jį nuo priėmimo Thomas Jefferson į savo kabinetą, kuris buvo anti-federalistas ir nepriklausomybės deklaracijos autorius. Su laiku anti-federalistų partija, Jeffersonui vadovaujant, tapo republikonų partija, ir kaipo tokia ji lošė vadovaujančią rolę Amerikos gyvenime per porą gentkarčių.

Kuomet karas prieš Didžiąją Britaniją užsibaigė 1812 metais, federalistų partija išnyko, ir Republikonų partija susiskaldė į keletą dalių, besekant skirtingus vadus. Prezidento rinkimuose, 1824 metais, Republikonai turėjo nemažiau kaip keturis kandidatus į prezidentus. Ir iš vieno iš šitų skirimų, radikališkiausios dalies Jeffersono republikonų, mes šiandien turime dar gyvuojančią demokratų partiją, kuri tais laikais buvo įsteigta ir tais laikais gavo savo vardą.

Ši Demokratų partija valdė Suv. Valstybes beveik visą laiką iki 1860 metų. Jos didysis vadas buvo Generolas Jackson. Demokratų partija gavo daugiausia paramos iš mažų ūkininkų ir darbininkų, ir iš tų piliečių kurie norėjo jog būtų daugiau demokratiškos kontrolės valdžioje. Jie pabriežė kiekvienos atskiros valstybės teisę prižiūrėti savo reikalus, ir jie nenorėjo apsaugojamo muito.

Priešininkai šitos partijos, kurios didžiausi vadai buvo Henry Clay ir Daniel Webster, stojo už Amerikos konstitucijos liuosą sutaisymą, apsaugojamą muitą, ir sutaisymą vidurinių pagerinimų.

Kitas didelis faktorius, kuris turėjo savo didelę politikoje įtekmę, buvo tautiško banko klausimas. Demokratai priešinosi centralizavimui bankinių interesų, ir šis klausimas buvo nesenai išrištas įsteigiant Federal Reserve System.

Partija, kurią dabar vadinam republikonų, išsivystė laiku, kuomet vergija buvo panaikinta, per Civilį karą, kuomet visi negrai buvo paliuosuoti. Agitacija prieš negrų vergiją buvo labai smarkiai varoma šiaurinėse valstybėse, ir tas privedė prie politinių jiegų perkeitimo. 1860 metass naujai sutverta Republikonų partija panaudodama progą perskilimu Demokratų partijos eilėse, išrinko Abraham Lincoln prezidentu. Tuomet pakilo Civilė Karė ir po tai karei, Demokratai, kurių didžiausia jiega ir skaitlius buvo sumuštose pietinėse valstybėse, nebuvo prileisti prie valstybės darbo per ilgą laiką, bet kaip tik karinis ūpas, kuris buvo iškeltas broliškoje karėje, suminkštėjo, Demokratai vėl paėmė savo vietą kaipo viena iš didesniųjų šalies partijų. Ir praeitam šimtmečiui, baigiant beveik kas du metu, jie valdo. Tai yra, Republikonai per du metu užimdavo pirmą vietą ir po jais sekdavo Demokratai dviejais metais, ir t. t.

Si trumpa istorinė peržvalga apie įsisteigimą dviejų didžiųjų partijų, gal parodys pamatinį politinį skirtingumą tarp jų. Vienok yra labai sunku daryti bendrus paaiškinimus šiame dalyke. Republikonų ir Demokratų partijos turi tarp savo narių žmonių, kurių nuomonės labai skiriasi. Pav., yra progresyviai. Re
konservatyviai. I
progresyviai. De
konservatyvi

Vienintėlis aišku
mas, kuris šiais la
do tų dviejų partij
muitas. Republik
augštą apsaugojam
rie apsaugotų Am
duktus priešais pi
rytų svetimose ša
tų. Demokratai s
tą vien tik del je
apsaugojimo.

Nuo laiko kuom
stybės įsisteigė,
partijų sutverta, b
iš jų nepasisekė įs
soje šalyje. Socia
politiką Suv. Vals
40 metų, bet nelošė
lės politikoje. Stip
dymas paimti pol
Republikonų ir De
tijų buvo padary
kuri vadinosi save
Ji prasidėjo devyni
nečio pabaigoje.
rėmė taip vadina
lizmą," laipsniuo
kesnis (tas dabar
cionalizavimą gel
grafų, ir telefonų
domių atsitikimų
litikoje buvo pasi
užvardintos "Am
jos" apie 1850
tikslas buvo prieši
talikų įtekmę po
imigrantus, ypač
airių kilmės žmo
įgyjo vardą "kno
(nieko nežinantie
koma, jog šis y
todel jog partijos
met sakydavo, je
no" į klausimus
organizaciją. Ši
metais, kontroliav
tijų, ir 1856 metai
tas į prezidentus
skaitlių balsų. "B
nothing" partija
baigė. Viena iš
pastangų atimti v
rolę iš dviejų did
jų buvo padaryta
Theodore Roosev
tija buvo vadinta
partija, kuri nes
Dabar vėl pastang
mos kitas partijas
tyn.

LENKAI PRAKIŠO.

DANCIG, Vokietja. — Įvyko rinkimai į laisvojo Dancigo miesto seimą. Pirmieji rinkimai buvo prieš tris metus. Tada lenkai buvo pravedę iš 120 atstovų savo septynis. Dabar lenkams teliko penkios vietos. Išviso balsų lenkai tegavo 6,706.

Alijantai atskirdami Dancigą nuo Vokietijos ir pavesdami jį lenkams, kaipo prekybos uostu, tikėjosi, kad jame lenkai sustiprės ir miestas sulenkės. Tečiau kaip ant dyvų dyvų pasirodė, kad pasidarė visai atbulai.

Iš vokiečių atstovų didžiuma yra buržuazai. Komunistai ir socijalistai atsilaikė ir po senovei turi 40 atstovų.

ABIEMS ANT

Kas pasiųs pini
Kalėdų, o Jūs gaus
kų, speciališkai pi
tie States Bankos,
Siunčiame pinigu
Rusiją, Lenkiją ir
saulio dalis, — dol
tais.

Parduodame la
visų linijų.

Priimame pini
sąskaitoje už ku
4 nuoš, priskait
kas mėnuo.

Baltic States B
nintėlis Lietuvių
Bankas rytuose,
tariame kožnai
kreiptis visokiai
reikalais į BAL
BANKĄ, kur ga
ir draugišką pat

Bankas atdara
nuo 9 iš ryto iki
o subatomis iki 7

BALTIC STA
294 8-th Ave., k
New York

"GRAFAS KAIMIEČIO BERNU"

LABAI GRAŽUS VEIKALAS

Koncertas ir Linksmi Sokiai

KURIUOS RENGIA

Brighton'o Lietuvių Kooperatyviška Bendrovė

Lapkričio-November 29-tą d.

PADĖKONĖS DIENOJE

SAVAME NAME

26 LINCOLN STREET BRIGHTON, MASS.

PROGRAMAS PRASIDĖS 3-ČIĄ VAL. PO PIETŲ

SQUIRE EDGEGATE—Sp...lin Lives Up to His Reputation and Kicks In With a Complaint!

BY LOUIS RICHARD

Inter-nat'l Cartoon Co., N. Y.

BIZNIERIAI, G
"DARB

…MYNOS ŽIDINYS

…numerio užvedame …gį skyrių, pašvęstą … [illegible] … Šis skyrius bus …enių numeriuose . . . …ulý žmonių, kurie e… …rincipo nepripažista. …pčyties neverta, ge… …laisvą kelią visiems. …Židinis'' tarnaus vi…ms, kurie pripažista …las, salionus ir t. p. …duodame žodį Dė… …gražiųjų dalykų …os patarimai gal …ežti radikalūs. Ji …tik mūsų "sporte…rie taip labai mėgsta …kultūrą gaudyti, bet …agauna, ne tuo kelių …įsnių nesuderina.

Redakcija.

…IS PATARIMAI.

…e Salionus.

…tis yra nemažas …rikos lietuvių, ku… …o "sportais" (ne… …žsima sporti… …ato save aukščiau …Sportės'' moterė… …daug pinigų pra… …žiais, — … …futras) vertus ke… …rių, deimantinius …ir t. t. Vaiki… …ius automobilius, …uda-ne-kada pasi… …kais arba su bal… …is vasaros laiku. …mažiukai aprėdy… …odo kaip lėlės de… …tuvėse. … …gi neprasta . . . …angas, nors tan… …skonio sumaišyti …is daiktais. Ypa… …a akį kalendorių …sokie spalvuoti gi… …kslai. Taip blogai …ti, kad veidai jo… …s neturi, atrodo …ynai (atsiprašau …r). Svečias, kaip …ta ant jų, supran… …inkė neturi jokios …skonį. Daug kal… …alīna, nes gal ne… …rėjo progos pama… …nės tvarkos. Bet …up angštai statosi, …šį tą išmanyti ir …dalykus. Patar… …šitų paveikslų …nors. Geriau bū… …pakabintų kokius …vaizdelius (bet ne… …nes tankiai spalvos …urališkos. Ypatin… …paveikslų). Daug …dytų šitie vaizde… …spalvuotos gimi… …otuose, rėmuose, …bai gaila atsiskirt …eikslais (nes ten …vių, vaikų ir t. p. atvaizdų, tai būtų galima sklepo (rūsies) sienas jais išdabintų … bent vietoj atrodytų. (Išrodo, kad čia Dėdienė siūlo perdaug radikališką reformą. Mums rodos, kad menkesnius atvaizdus galima būt ir čemodanuose ar stalčiuose konservuoti. Red.).

Ir jeigu paveikslai ir būtų žmoniški, tai nereikėtų visos tuščios vietos jais apkrauti. Muziejuose paveikslai būva vienas prie kito, bet namuose taip netinka. Jeigu negalima sienų gražiai padabinti, tai tegul jos grynos pasilieka.

Ne tik ant sienų galybės paveikslų yra pas "sportelius," bet ir ant piano, ant lentynų. Ten pridėta visokiausių paveikslų be rėmų — tai gegužinių, tai draugijų, draugų ir t. t. Turbūt šeimininkai nori pasirodyt, kad turi daug draugų . . . Geresnius kokius (iš)tris galima būt į rėmus įdėt.

Sienas kai-kurie lipdo vaikų diplomais. Iš to matyt kiek tie žmonės tušti. Jeigu vaikeliai pabaigė pradinę mokyklą, sakykime ir augštesnę, tai visgi visi pažįstami tą žinos arba iš pasikalbėjimo supras. Diplomai tinka dentistų, gydytojų, aptiekorių kambariuose, nes tai jiems gali pacientų padauginti. Bet šiaip jau žmonėms netinka jais sienas puošti.

Dar visokių mažmožių būna pridėta salione, kur tik randasi tuščios vietos: spalvuotų vazonų, batukų, puodelių, popierinių gėlių. Mat nesigaili žmonės dešimtukų mėtyt į balą! Gaila darbo padėto prie gėlių dirbimo. Jokios gėlės netinka salionui — nei popierinės, nei audeklinės, nei vaškinės. Vien tik gyvosios gražiai ten dera.

Ant piano turi būt komažiausia daiktų, nes pirma—yra negražu, antra — kenkia piano balsui. Gaidoms vieta ne ant piano, bet tam tikroje šėpelėje.

Kas link rakandų salione, tai ir-gi kaip kada keistai atrodo. Žmonės brangiai užmoka už skūrinius rakandus, kurie netinka tam kambariui. Šitie rakandai derą tik rūkymo kambary. Salione turi būt tik audeklu aptraukti rakandai.

Langams uždangalai neturtingiems gražiausi yra audekliniai su kokiu siauru pamarginimu arba "hemstiched" (ištrauktais siūlais).

Divonai išmarginti gėlėmis yra prasto skonio dalykai. Verčiau pirkti truputį brangesnių, bet su smulkiais pamarginimais (ne gėlėmis) kurie į akis nepuola.

Šventi paveikslai pas žydus pirkti netinka ne tik salione, bet nei vienam kambary. Į juos pasižiūrėjus juoktis reikia, taip jie žydiškai atrodo.

Atėjo mada pas nekuriuos lietuvius salione kampe turėti lėlių. Šiuom tarpu iš kažin kur su išpūstais žandais arba kokių nors Charlie Chaplin'ų. Jie tinka vaikams žaisti, bet ne suaugusiems.

Staltiesiukės gražiausios yra rankomis išsiūtos. Imitacijos kad ir brangios, ne kaip išrodo.

Rankom pinti divonai labai nevietoj salione, bet virtuvėje jie visai tinka.

Beje, turbūt kai-kurios ponios ir panelės yra įsimylėjusios į save. Visuose kambariuose pas jas matyt daugelis jų pačių paveikslų. Tankiausia tai būna neseniai traukti ir visokiose pozose — tai galvytę pakreipus, tai augštyn pakėlus, tai iš šono, tai su kita. Verčiau atiduot pusę tų paveikslų draugėms, draugams, tegul jie pasidžiaugia. O namie daug nereikia, nes ir taip visi gyvą mato. Juk tai dar gražiau.

Didžiuojasi kaikurie šeimininkai (sporteliai) kad turi brangius rakandus ir patys pasako kad tiek ir tiek mokėjo (tankiausia perdeda). Tai labai nerimta. Svečias ir-gi neturi teisės klaust kainų. Didelė draugė gali jeigu yra būtinas reikalas, paklaust, bet diskretiškai. Kitiems-gi nemandagu. Kaip yra nemandagu klaust merginos amžiaus, taip ir nemandagu klaust rakandų vertės. Nebent būtų apdraudos agentas.

Reikia nagus valyti.

Kaip kada nei į namus nereikia nueiti, kad pamatyt "sportelių" trūkumus. Ponios suknelės būna labai gražios, šilkinės, aksominės, žiedai tik žvilga. O panagės nevalytos . . . Tai bent kombinacija! Veidelius prausia, šveičia kremais, milteliais trina, o panagėse galima būt ir bulvių pasisodint, žemės užtektų. Jokio pasiteisinimo čia negal būti. Reikia tik pašvęst kelias minutas laiko kasdien. Nereikia kad nagai žibėtų, bet kad būt švarūs.

Apie sriaubimą.

O kai jau prie stalo atsisė-
O kaip jau prie stalo atsisėda nekurie "sporteliai ir pradeda valgyt — tai tikri krutamieji paveikslai. Alkūnes užsideda ant stalo . . . O kaip jau pradeda sriaubt kavą arba sriubą, tai net ir kitame gale namų girdėti, kad čia kaž-kas nepaprasto dedasi. Nejaugi negalima valgyt sriubą arba gert kavą be triukšmo! Tam reikalinga tik truputis praktikos. Viena pažįstama mergina sykį valgė kiniečių restorane su sporteliu. Taip tas vaikinas sriaubė viralą, kad visi kiti svečiai atkreipę į jį domesį, kaikurie net atsigryžo, kad pamačius tą triukšmingą sutvėrimėlį. Per visą laiką mergina raudo iš sarmatos, bet nedrįso pasakyt sporteliui, nes būtų užsigavęs. Ta mergina daugiau nesivedžioja su tuom vaikinu, nes gėdinasi viešai su juo pasirodyti. Kiek tokių atsitikimų būna pas mūs sporteliusf

Kiek tie sporteliai peržengia etikietos taisykles bevalgydami pietus. Sunku ir apsakyti! . . . Nežino, kad reikia išimt šaukštuką iš puodelio kaip geria kavą ar arbatą ir kad reikia padėt jį ant torielės (lėkštelės). Kaip tai keistai atrodo, kada palieka šaukštuką! Atorodo kad rys, rys ir tą šaukštuką nurys.

Dėdienė.

(Bus daugiau)

…džiojo Karo Užrašai

…ką gavome iš Lietuvos nepaprastą kny… …ioje užrašyta viskas, kas dėjosi Lietuvo… …metu. Čia kiekvienas ras, kiek Lietuva …aikai iškentėjo nuo rusų, vokiečių ir ki… …ra tai nepaprastos vertės veikalas. Kiek… …lietuvys turėtų ją sau atminčiai įsigyti. …yra didelio formato, su paveikslais, turi …lapių.

…INA SU PRISIUNTIMU Į NAMUS 65 CENTAI

…auskite pas:

"DARBININKAS"

…Broadway, South Boston, Mass.

Jonas Morkunas ir jo Draugas Baltrus

JONAS MORKŪNAS ATVYKO AMERIKON.

Ketvirtadieny, lapkričio 22 d., 2 val. po piet, laivu "Baltic" įplaukė New Yorko uostan garsusis ir visiems žinomas **Jonas Morkūnas** (ir jo draugas Baltrus) iš Pumpėnų, nuo Panevėžio slaunaus miesto. Tą patį vakarą jis išlipo iš laivo ir pasileido į Brooklyn'ą ieškoti "Garso" redakcijos. Kada Morkūnas pasiekė "Garso" duris, tai buvo jau 6 val. ir redakcijoj nieko nerado. Ilgai nelaukdamas, jis leidosi ieškoti nakvynės. Apsukęs kelias gatves, labiausia susidomėjo Grand St., kame ir prieglaudą greit surado. Tai buvo toks "viešbutis," kaip Kaune yra "Birutės." Tik jo savininkai buvo ne lietuviai, bet Palestinos bajorai, kuriuos Jonas ir Lietuvoj gerai pažino.

Blakė teiraujasi Jono adreso.

Liuosų kambarių kiek tik nori. Jonui paduoda svečių registracijos knygą, kur jis pat 7-to numerio . . . didelė jam skirto kambario (numeris) rašo savo pavardę: "Jonas Morkūnas iš Pumpėnų!"

Tik jam baigiant rašyti, Jonas žiūri, žiūri . . . ir mato: šliaužia per stalą, užšliaužia ant knygos ir galop sutoja prie pat 7-to numerio . . . didelė nupenėta amerikoniška blakė. Jonas, nelaukdamas kol ji teiksis prabilti, pats į ją prakalbėjo:

— Nu-gi, prakeiktas gyvulėli, tu jau iš vakaro atėjai pažiūrėti kelintas mano numeris, kad nakčia liuosiau galėtumei mane surasti!

Blakė, Jono adresą sužinojusi, nieko jam neatsakė, tik apsigrįžo ir dingo tamsiame koridoriuje.

Jonas gesina elektrą.

Kelionė jūromis vis-gi nuvargino Joną. Tad jis, patekęs savo kambarin, tuojau pradėjo prie nakvinės rengties. Visupirma apžiūrėjo lovą. Ji buvo labai gražiai paklota ir užtiesta išprosinta balta antklode. Gultų lovon, bet gaila gražaus paklojimo: "Juk antru kartu jūs, nebegalima taip artistiniai pakloti," galvojo Jonas ir nusprendė gulti ant sofkos, nors toji ir buvo bent kiek pertrumpa.

Jonas prie šviesos niekuomet nemiegodavo. Tad ir Amerikoj nepakeitė savo senos tradicijos ir nutarė užgesinti elektros lemputę, kuri aukštai palubėje žibėjo. Kad įvykinus savo nutarimą, Jonas atsistojo ant kedės ir pradėjo pūsti. Bet elektra negeso. Tuomet Morkūnas pastatė kedę iš kitos pusės ir vėl bandė pūsti. Bet ir tai negelbėjo. Šviesa negeso. Dar kelis pūtimo bandymus padaręs, Jonas pritrūko kantrybės.

— Tai prakeikta šviesa! Įdėjo į stiklinę skrynelę ir jokiu būdu negali jos užgesinti . . .

Gudrus vyras buvo Jonas. Ir Edisonas taip greit nepadaro išradimų . . . Gi Pumpėnų didvyris ima savo kamašą, užmauna ant elektros lemputės, užriša šniūreliais ir sako:

— Lai būna tamsa!

Ir pasidarė didelė tamsybė, ir matė Jonas jog tai buvo gera ir miegojo laimingai. O kai išsimiegos, tai už savaitės Bostonan atvykęs ir mums naujų dalykų papasakos.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI

Detroit, Mich. P. J. Straukui. Tamsta savo laiške išreiškei teisingų minčių. Laikraštin jų vienok neradome butino reikalo dėti.

Waterbury, Conn. "D-ko" skaitytojui M. J. P. Dėdė Pivpas ir Cosis gyvena labai toli, vienok "D-kan" atsiųstus jiem laiškus galime visuomet perduoti.

DYKAI VERTĖS $5.00

Kaipo Kalėdų ir del praplatinimo biznio, prisiųsiu kiekvienam vieną svarą aukštos rūšies tikro rusiško tabako, bokštuką Havanos cigarų ir katalogą. Del apgarsinimo ir prisiuntimo kaštų prisiųsk 35c. markėm. Reikalaujam agentų. Adresuok taip:

GEO. STANKS,
Room 800, Desk 22,
20 E. Jackson Boulevard,
Chicago, Ill.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS.

1924 m. valstybinis Lietuvos biudžetas (sąmata) jau išdirbtas ir įteiktas Seiman. Jo bendra suma — 201,857,163 litai t. y. 2½ mil. litų daugiau negu pernai. Paprastų pajamų ir išlaidų sąmata — 173,469,861 litų, nepaprastų — 27,867,392 litai. Paprastosios išlaidos — 161,589,909 litai, gi paprastų pajamų — 173,469,861 lt.

Pažymėtina, kad žymiai sumažintos išlaidos kariuomenės reikalams. Šiais metais jos sudarė 30 nuoš. biudžeto, gi sekančiais jų bus 26 nuoš. Užtat padidėja išlaidos skiriamos vidaus gyvenimo tvarkymui. Numatytas biudžete taipogi metalo pinigų išleidimas.

Užsienio paskola. 23 milijonų sumoje įtraukta į Liet. 1924 m. biudžetą. Ta paskola žadėta iš Anglijos pavidale medžiagos ir mašinų naujų gelžkelių linijų tiesimo Lietuvoje.

Gelžkeliams statyti Lietuvoje 1924 m. paskirta 24,474,324 litai.

Miško Lietuvoje šiais metais valstybės reikalams kertama 11,000 hektarų. Iš to ploto 774 hekt. skiriama padegėliams, 273 h. — karių šeimynoms, 594 h. valsčių neturtėliams šelpti, 3457 pardavinėjimui iš varžytinių, 600 h. gelžkelio valdybai, 668 s. — butų skyriui, 640 h. gavusiems žemę kariams, 340 h. h. naujakuriams, 2449 h. pramonei, 109 h. lieka atsargoje.

3000 h. ploto naujai užsodintas mišku, sekančiais metais bus užsodinta 6000 h.

1924 m. biudžete iš miško numatyta du syk mažiau pajamų negu 1921 m. Taigi miškas taupomas.

Svetimžemių Lietuvoj vidaus esama virš 9000.

("Išeivių Draugas")

DovanoS

"Darbininkas" savo rėmėjams ir prieteliams, kurie užsirašys "Darbininką" visiems metams prisiųsdami $4.50 iš kalno, galės pasirinkti sau dovaną vertės 1 dol. iš sekančių knygų:

1) ALGIMANTAS, Itoriška apysaka, 2 knygi (apdarytos) $1.00
2) DANGAUS KARALIENĖ. Legendos apie Švč. Paną. Apdaryta 1.00
3) TRYS KELEIVIAI: Krikščionis, Žydas ir Turkas, apysaka, apdaryta .... .75
4) MANO PATYRIMAI KARĖJE. Gražus aprašymas .... .25
5) PETRIUKAS. Pasakaitė .... .15
6) CIT PAKLAUSYKIT, Gražių dainų knygelė .50
7) LAKŠTUTĖS EILĖS, dviejose dalyse .... .50
8) ŽEMĖS GIESMĖ, 1 dalis 1.00
9) ŽEMĖS GIESMĖ, II dalis 1.00
10) UBAGŲ AKADEMIJA, juokingas veikalas .... .35
11) UBAGŲ GUDRUMAS, 3 aktų komedija .... .25
12) KOMEDIJĖLĖS. Parašė Gurkliutė-Gudienė .10
13) KOVA PO GIEDRAIČIAIS. Drama .... .35
14) PILOTO DUKTĖ. Drama .... .35
15) SCENOS ĮVAIRUMAI. Rinkinys komedijėlių .20
16) DANGAUS AUGŠTUMAS ir žemės senumas .25
17) KELIONĖ APLINK PASAULĮ. Graži pasaka 1.00
18) LIETUVOS ISTORIJA. Parašė Pranas .... .40
19) LAISVĖN BEŽENGIANT. Atsiminimai iš buvusio visuotino Liet. seimo, New Yorke .... .75
20) ŠILTIEJI IR ŠALTIEJI KRAŠTAI. Gražūs skaitymai .... .15
21) TEISIŲ VADOVAS IR PATARĖJAS. Svarbių žinių rinkinys .... .50
22) KURIŲ BUS VIRŠUS? Graži knygelė .... .10
23) PAŽINKIME SOCIJALIZMĄ. Svarbios žinios apie raudonuosius .... .10
25) ARITMETIKOS UŽDAVINIAI. Dalis I. .... .35
26) ARITMETIKOS UŽDAVINIAI. Dalis II. .... .25
27) DOGMATIKA. Tikybos reikalai 1.00
28) NAUJAS BUDAS IŠMOKTI RAŠYTI .... .30
29) VARGO MOKYKLAI. Skaitymų knygelė 1.00
30) APOLOGETIKA. Graži katalikams skaitymui knygelė .... .65
31) EUCHARISTIŠKOS STACIJOS .... .10
32) EVANGELIJOS visų metų nedėldieniams ir šventėms 1.50
33) GEGUŽĖS MĖNUO .... .65
34) KLAJŪNAS, graži pasaka .... .25
35) DIDŽIOJO KARO UŽRAŠAI. Nepaprasta k n y g a .... .65
36) KLAIPĖDOS ALBUMAS. Rinkinys Klaipėdos reginių .... .40
37) NAUJAS ĮSTATYMAS. Šventasis Raštas 1.50
38) DAINOS SU GAIDOMIS. Rinkinys gražių d a i n ų 1.50
39) PULKIM ANT KELIŲ, maldaknygės: jų kainos nuo .... $1.50 iki $3.50
40) TURTO NORMA. Graži knygelė apie darbininkų reikalus .... .45
41) DRAMOS. Trys nepaprastai gražūs tikybinio turinio veikalai .... .65
42) ROMUVA. Dalis I. Didelio formato knyga .... .35
43) ROMUVA. Dalis II. tos pačios išvaizdos su daugeliu gilaus mokslo straipsnių .... .45
44) GILUKINGAS VYRAS. Komedija 2 veiksmuose ir "CICILIKAS" monologas .... .25

Kiekvienas naujas ar senas skaitytojas, pilnai už visus metus iš kalno užsimokėjęs, turi teisę pasirinkti sau vieno dolerio vertės iš virš paminėtų knygų.

Pasiskubinkite, nes tas pasiūlymas tik trumpam laikui.

DARBININKAS

366 West Broadway, South Boston, Mass.

KAS GIRDĖTI LIETUVIŲ KOLIONIJOSE.

NEWARK, N. J.

LDKS. 14-tos kuopos su pagelba Newarko gabiausių artistų buvo pastatytas lapk. 18 š. m. šv. Jurgio Dr-jos svet. istoriškas veikalas "Veidmainystė ir Meilė." Tas veikalas yra labai ilgas ir reikalauja nepaprastų spėkų, kuriame talpinasi tokios tradicijos: Vokiečių laikuose 17-tame šimtmety, tiesiog publikoje esant šiurpas pereina per visą kūną, nekurių akyse ašaros pasirodė. Apie veikalo atlošimą tai nėra niekо kalbėti taip aktoriai atlošė savo roles naturališkai rodos kad būtų tiesiog įgimę. Nenorėčiau aktorių vardų minėti ir užimti laikraštyje vietą, vienok negalima praleisti nepaminėjus, nes jie padėjo daug triuso, vargo ir pasišventimo ne del savo ypatiškos naudos, bet del mūsų visos tautos. Kaipo poni Lapėnienė, kuri lošė Ledy Milford kunigaikščio meilužės rolę kuri turi gražias gamtos apdovanotas ypatybes ir gražią išvaizdą. Taip puikiai atliko savo rolę kaip Mary Pickford. Taipogi poni R. Jurkaitienė žymi Newarko veikėja lošė panelės Luizos Mileriutės rolę. Perstatė publikai tokią meilę kada jaunikaitis sueina su jaunikaite kurios niekas negali parskirti puikiai atliko savo rolę. Taipogi poni Butkienė lošė Milerienės rolę labai. Labai gerai atliko ir publiką užinteresavo. Turiu pažymėti kad panelė A. Lukošiūniutė čia gimus ir augus lošė Zofijos tarnaitės rolę taip taisykliškai lietuvių kalbą vartoja ir puikiai atlošė savo rolę. Viena iš pavyzdingiausių lietuvaitė. Iš vyrų ar taip pat V. Jurkaitis lošė prezidento rolę labai artistiškai-naturališkai atliko. J. Gvazdaitis lošė Ferdinando rolę. Apie tą tai nėra nieko kalbėti. Taip artistiškai atlošė rodos kad iš to gyventų. Sekretorius Urma puikiai atlošė savo rolę, pavardę jo pamiršau V. Lukošiūnas seno tarno rolę puikiai atliko. D. Janulionis lošė muzikanto Milerio rolę, puikiai atlošė. Turiu pažymėti kad D. Jaskulionis su savo motere buvo to veikalo režisieriais, kad jie būdami biznyje kaipo fotografai turi studiją po No. 201 Adams St. Vienok pašvenčia daug laiko ir darbuojasi tarpe lietuvių. Žodžiu saaknt, veikalas buvo atloštas kuopuikiausiai. Publikos buvo pilna svetainė. Nors iškaščiai milžiniški, bet pelno liks. LDKS. 14-tai kuopai trūksta žodžių išreikšti padėką aktoriams kurie tokį milžinišką ir neapkainuojamą darbą nuveikė. Jų vardas bus užrekorduotas knygose ir reikalui prisiėjus darbininkai išties savo brolišką darbininkišką pašelpos ranką.

Broliai ir sesers į vienybę, vienybėje galybė. Ačiū.

Šis viršminėtas veikalas bus perstatytas vėl gruodžio 29, 1923 Elizabeth'e Lintvino svetainėje. Kurie iš gerbiamųjų dar nesate matę, tai turėsite progą pamatyti. Rengia LDKS. 16 kp.

J. S.

ELIZABETH, N. J.

LDKS. 16 kuopos susirinkimas bus 25 d. lapkričio mokyklos kambariuose 4-tą val. po pietų. Malonėkite susirinkt visi kurie supranat Darbininkų Sąjungos tikslą. Ateikite ir nauji prisirašyt. Visus kviečia

Valdyba.

WORCESTER, MASS.

Spaudos dr-ja po globa šv. Povilo apvaikščiojo savo metinę šventę. Vakaro vedėju buvo J. P. P. Vaitkus. Programas buvo įvairus su tearu ir muzika. Suvaidinta teatras "Kas Bailis" juokinga komedija. Veikiančios ypatos atliko savo roles gerai. Pertraukose vietinis benas po vadovyste J. Bliūdžiaus sugrajino kvartetą, kuris labai publikai patiko. Buvo girdimas smarkus plojimas delnų. Pertraukoj J. P. Vaitkus paaiškino apie spaudos gyvavimą ir jos pasekmes. Taip-pat ragino žmones kad prisirašytų prie Spaudos Draugijos, kuri išleidžia katališkas knygas ir naudingas knygas. Kurie nariai yra gavę pereitais metais — kožnas negali atsidžiaugti. Po tam da sekė muzika. P. J. Bliūdžius ir C. Adomaitis sugraijino duetą. Taip-pat buvo knygų stalas prikrautas kas kokias mylėj, tokių galėjo pasirnkti. Viena moteris pirko knygų net penkias. Aš patarčiau kad yra geras daiktas prigulėt, tik vienas doleris metams o knygų gauna vertės daugiau kaip už du doleriu ir narys išbuvęs penkis ar šešis metus tai tas žmogus ingyja knygyną trumpu laiku ir pigiai. Taippat ir vietinis klebonas iš sakyklos žmones ragino kad kožnas katalikas privalėtų turėt katalikišką laikraštį savo name o prašalinti šlamštus. Aš visiems patarčiau as išgali kad įsigytų "Darbininką" ir "Draugą," kurie daugiausia žinių paduoda. Aš pats skaitau net keturis laikraščius ir visai neperdaug. Vakaras užsibaigė su muzika. Sugrajino kvartetą ir publika išsiskirstė namo.

Visiems atsilankiusiems tariam nuoširdžiai ačiū, taip pat pranešam kad mes laikom susirinkimus kas pirmas nedėldienis mėnesio tuoj po mišparų bažnytinėj svetainėj. Malonėkite visi nariai ateiti ir atsivesti naujų narių. Gal bus jau knygos parėję.

Kviečiam visus nuoširdžiai.

Rašt. C. J. Senkus.

LAWRENCE, MASS.

Lapkr. 18 d. įvyko LDKS. susirinkimas. Apsvarstę kuopos reikaus nutarė rengti prakalbas ir kviesti K. Pakštą, centro narį, kuris Lawrence nekalbėjęs.

Lapkr. 4 d. 2 val. po pietų kun. F. M. Juras surišo į moterystės ryšį p-lę Liudviką Čebatoriutę su Konstantu Venčium LDKS. organo agentu. Družbantais buvo p-lė F. Juknevičiutė ir Aleksandra Lapinskas. Jaunavedžiai abu kat. organizacijų remėjai. P-lė Liudvika eina L. Vyčių kuopos prot. rašt. pareigas. Laike ceremonijų maloniai giedojo "Ave Maria' ir "O Salutaris" p-lės M. Arlauskaitė ir E. Valatkevičiutė iš Haverhill, akompaniavo M. Dailiutė. Vestuvėse dalyvavo rinktinis būrelis genčių iš Haverhillio ir Lynno. Taipgi buvo atsilankę gerbiami kunigai F. M. Juras ir F. A. Virmauskis. Jaunavedžiai sugrįžo nuo saldaus mėnulio. Linkim ilgiausių metų.

Veikėja.

ROCHESTER, N. Y.

Pabaigoje spalio mėn. čion buvo misijos laikytos gerbiamų vienuolių marijonų V. Kulikausko ir Andziulio. Žmonij prisirinkdavo pilnutėlė bažnyčia per visas dienas, nes pirmutinis pamokslas gerb. kun. Andziulio padarė gilų įspūdį į klausytojus. Tad vieniems nuo kitų sužinojus apie nepaprastus pamokslus taip skaitlingai lankydavosi:

Kada tiedu garbingu kunigu pamokslą sako ne tik jų žodžių reiškinys palenkia ausį prie atydaus klausymo, širdį akstina jautrumu, bet prasimuša į sielos gelmes, įnešant kokį tai nepaprastą žmogaus sielai žadinimą link pildymo Kristaus mokslo. Žmogus klausai ir mintiji kaip malonu girdėti doriškai augšto išsilavinimo kunigų pamokinimus. Jų gilus pasišventimas Kristaus mokslą beškulėjant su kuriuo lietuvių tauta pasiektų tyros doros tobulybes, iššaukia džiaugsmingą širdies suplasnojimą.

Pamanai, kad Dievas dar lietuvių tautą myli, jai siunčia tokius vyrus kad jų pamokinimų ir pasišventimo pavyzdžiu parodžius doros taisyklę ir tiesos kelią prie išganymo.

Aukų rodos vietinio kleb. kun. Kasakaičio rūpesniu parapijonų vienuolyno Marijampolėjo palaikymui surinkta apie $250.

Ant. 2.

CLEVELAND, OHIO.

Kalba, teatras, deklamacijos, dainos ir monologai.

Lapkričio 11 d. L. Vyčių 25 kp. įrengė gražų vakarą; vakaras buvo labai įvairus, kuris susidėjo iš visokių pamarginimų: kalbos, teatro, deklemacijų, dainų ir monologų.

Pirmiausiai ant programo sekė kalba. Kalbėjo gerb. kun. Vaicikauskas. Jis savo kalba sujudinavo visą publiką. Kalbėtojas daugiausiai kalbėjo apie jaunimą — ragino tėvus, kad jie savo vaikus geriau prižiūrėtų — leistų jiems prigulėti prie gerų draugijų bei organizacijų (paliesdamas pavyzdingą Vyčių jaunimą ir organizaciją). Ir dabar dar minavoja gerb. kun. Vaicikausko kalbą, kurie buvo ir girdėjo, sakydami: "Kaip gerb. kun. Vaicikauskas sakė, yra tikra teisybė."

Po kalbos sekė perstatymas teatro, vieno akto komedijos "Paskutinė Repeticija." Ši komedija nors buvo vieno akto, bet ištikrųjų, ji pridarė daug juokų; labiausiai atsižymėjo šiame veikale — gerb. A. Jakštaitis, kuris turėjo mokytojaus rolę. Veikalas labai juokingai išėjo.

Paskiau sekė deklamacija. Deklamavo p-lė V. Damidaitė, kuri gana gražiai užžavėjo audienciją su savo gražiais judėjimais ir jausmais. Buvo suteikti jai dideli aplodismentai.

St. S. dainavo solo: "Jausk ir mylėk." Sudainavo gana gražiai. Po solo p-lė M. Kuzmauskaitė jausmingai padeklemavo. Brazaitis atliko juokingą monologą. Jis vaizdavo moteriškę.

Na, kas daugiau bus ant programo — išeina gerb. J. Čižauskas; apie solistą daug nerašysiu, nes tai artistas, muzikas, dainius, kurį žino visa plati Amerikos lietuvių visuomenė, bet, taipo jis nemažai yra žinomas ir svetimtaučių tarpe . . . Pianu jam (gerb. J. Čižauskui) lydėjo p-lė A. Jasinskiutė. Solistas labai įspūdingai padainavo, berods, net tris dainas.

Nors ant apgarsinimų buvo pažymėta, kad dalyvaus programoje mūsų kolonijos žvaigždutė — gerb. M. Čižauskienė, bet netikėtai solistė pagavo šaltį, kuris pakenkė jos dainavimui.

Ir vėl deklamacija; deklamavo p-lė Izabelė Žebriutė, kuri ir-gi gražiai padeklamavo.

Baigiant programą, Pr. ir Petronė Urbšaičiai atliko juokingą dialogą — dialogas buvo atliktas kuopuikiausiai. (Pr. Urbšaitis vaizdavo merginą).

Žmonių buvo neperdaugiausiai. Visi išėjo patenkinti šia programa.

Čia reikia tarti padėkos žodis gerb. M. Ardzijauskui už jo tokį didelį pasidarbavimą prirengime šios programos; taip pat ir aktoriams, kurie dalyvavo programoje.

Granitas.

SCRANTON, PA.

Šv. Juozapo parapijos choro koncertas buvo 12 d. lapkričio, Lincoln svetainėje po vadovyste J. Varaičio. Vakarą atidarė gerb. klebonas. Publikos prisirinko pilna svetainė, buvo daug ir iš kitų miestų. Visupirmiausiai choras užtraukė Lietuvos himną ir dar porą dainelių, "Čia karštas liūdnas" ir "Pabuskim iš miego." Toliaus ėjo solai ir duetai. Ponas A. Balčiotis padainavo solo "Dul-dul dūdelė," panelės A. Salniutė ir M. Klebanskiutė padainavo duetą "Sesutėle," panelė V. Banevičiutė padainavo solo "Tykiai Nemunėlis teka, p-lės A. Kamarauskiutė ir M. Ziurevičiutė padainavo duetą "Piemenėlis," p. A. Banevičius padainavo solo "Jojau dieną" ir "Chabella Cosa" (italijoniškai), p-lė M. Klebanskiutė padainavo solo "Aš augau pas tėvelį." Poni M. Galinienė ir panelė Margarieta Drižniutė padainavo duetą "Jau atėjo vakarėlis. P-nas A. Balčiotis ir p. M. Venckevičius padainavo duetą "Gersim broliai." Poni M. Galinienė ir p-lė V. Banevičiutė padainavo duetą "Skambančios Stygos." P-nas J. Varaitis padainavo solo "Italų žemąje" ir "Dovanojo" (dzūkiškai. P-ni M. Galinienė padainavo solo "Aria" iš op. La Traviata ir "Temsta dienelė. Po solų ir duetų ir vėl choras padainavo: "Loja šunės ant kiemo," "O kaip gaudžia jau varpai" ir atsisveikinimo dainą "Sudiev."

Po koncerto prasidėjo šokiai ir traukėsi iki vėlumo. Jaunimas smagiai pasišoko ir gerai pasilinksmino, nes muzikantai buvo lietuviški; grajino lietuviškus ir angliškus šokius. Laike koncerto pianu akompanavo Walbank F. R. C. O. Dirigavo pats choro vedėjas J. Varaitis. Vakaras gerai nusisekė ir publika likosi gerai užganėdinta. Taip-gi ir pelno nemažai liko šv. Juozapo parapijos naudai. Solus ir duetus visi gražiai padainavo, o ypač p-nia Galinienė daugiausiai dainavo solų ir duetų, nes ji turi labai gražų ir malonų lakštingalos balselį. Choras ir-gi gražiai sutartinai dainavo. Yra gerai išlavintas vietinio vargonininko J. Varaičio. Garbė jam už jo gabumą ir triusą.

Šv. Juozapo choro susirinkimas laikytas 18 d. lapkričio pobažnytinėj svetainėj tuojaus po pamaldų. Susirinkimą atidarė gerb. vargonininkas J. Varaitis su malda. Buvo gražus pasikalbėjimas kaslink veikimo toliaus.

Ir vėl trukšmas Scrantone, kuri rengia seserys teatrus 1-mą gruodžio šv. Juozapo parapijos bazarui rengiami, kurie prasidės 22 d. lap. ir trauksis visą savaitę. Ura visi ant kermošiaus.

Giesmininkas.

WORCESTER, MASS.

Blaivybės stovis.

Čia turiu priminti kad baivininkų 25 kuopa uoliai darbuojasi ir smarkiai kovoja su alkoliaus budeliu, kurisai jau daug ir mūsų brolių lietuvių nužudė. Minėta kuopa delto stipri, kad savo priešakyje turi stiprų vadą gerb. kun. J. J. Jakaitį, kurisai nenuilstančiai visados su mumis darbuojasi ir mus visados stiprina kovoje kada mes kovojame su didžiausiu žmonijos priešu alkoliu. Taigi čia Blaivininkų kuopa smarkiai darbuojasi, bet pažiūrėkime ar daug pas mus yra tikrųjų blaivininkų. Paimkim kaip tai ir mūsų kolonijų. Čia lietuvių priskaitoma apie aštuoni tūkstančiai, o pilnųjų blaivininkų yra vos tik aipe šimtas penkiolika. Tai-gi ar-gi tik tiek turėtų būti. Ištikrųjų čia lietuviai turėtų daugiau atkreipti atydos į blaivybės idealą, ypatingai tai mūsų jaunimas nuo kurio priklauso mūsų tautos ateitis. Nors mūsų gerb. klebonas visados visus lietuvius kviečia prie blaivybės, bet tas pakvietimo balsas girdimas tik bažnyčioje, o kada išeiname už durų, tai ir vėl pasilieka viskas po senovei. Reiškia, tie visi gražūs pašaukimai greit išnyksta iš mūsų širdžių. Tai-gi man rodos kad jau užtenka alkoliui vergauti ir reikia sekti tikrųjų blaivininkų gyvenimą, nes jau alkolis ant tiek įkirėjo žmonijai, kad jau tapo nepakenčiamas nuo kurio jau žuvo daugelis nelaimingų tėvų ir motinų, kur šiandiena galima priskaityti tūkstančiai našlaičių, kurios globoja gailestingos rankos. Tai vis aukos alkoliaus budelio, kurs tiek atnešė žmonijai vargų. Pažvelgkime atgal į praeitį ir daoartinį laiką o tada pamatysime kokia buvo praeitis nelaiminga, kiek buvo vargo ir ašarų. Mes neseniai turėjome tuos laikus kada Suvienytose Valstijose tapo uždaryta viešos smuklės, tada manėm padaryta galas alkoliui ir viskas jau bus gerai. Bet tai buvo tuščios svajonės. Milijonai šios šalies vaikučių linksmai žaidė ant gatvių iš priežasties alkolio mirties. Reiškia jie jautė kokią tai nepaprastą linksmybę, jie manė, kad jiems užteks jau basomis kojomis ant gatvės išeiti ir jie bus tinkamai aprūpinti. Milijonai motinų, kurio mėlynus antakius nešiojo, kurių vyrai girtuokliaudami užmušė. Tos motinos nušluostė nuo savo veidų ašaras ir laukė gražios ateities. Bet ar ilgai tas linksmumas buvo. Štai ir vėl pradėjo juodi debesiai ant tų nelaimingųjų motinų ir kūdikių slinkti. Ir štai kas atsitiko: tuojaus atsirado gudruolių, kuriuos mes vadiname moonshineriais arba jos gamintojais. Jie sugalvojo kaip ir kokiu būdu išnaudoti visuomenę ir jiems tas sumanymas lengvai pavyko. Reiškia, tuojaus įtaisė katiliukus ir pradėjo moonshiną gaminti. Taigi tuojaus tokių daug žioplių atsirado kurie tokių bravorninkų tapo kostumeriais arba stačiai galima sakyti jųjų vergais tapo. Iškart jie gamino biskutį geresnius gėrymus, kol tuos nelaimingus patraukė prie savęs. Bet iš pradžių už tuos gėrimus jie labai brangiai lupo nuo savo kostumerių. Toliaus, kada pamatė kad jiems gerai sekasi išnaudoti tuos nelaimingus, tai jie sumanė padirbti tokius gėrymus, kurie jiems daug pigiau atsieina. Reiškia, panaudojo visokias išmatas, kaip tai: bulvių lupynas, duonos liekanas, o ant galo pradėjo vartoti arklių išmatas. O kada geros pasek mėsbuvo kad nei rauginti nesuspėjo, tai jie pradėjo pilti taip vadinamą patašių į tą raugalą. Mat sako, kad daug greičiau įrūgsta. Tai-gi jau čia gana aišku visuomenei kaip tuos žmonelius tie moonshainieriai išnaudojo. Taigi jau čia aiškiai parodoma koks tų gudruolių keistas sumanymas. O tų kurie tuos nuodus pirko ir gėrė ir negana kad patys save nuodino, bet ir savo šeimynas skaudžiai nuskriaudė. Tai-gi ar nelaikas būtų jau mums susiprasti. Daugiaus reikia nuo tokių niekšų moonshainės išdirbėjų saugotis kaip nuo didžiausių budelių ir pas juos nuodų nepirkti, ai jie patys juos geria. Tai-gi, kada mes nuo jų nepirksime, tai tada jie tuos visus savo įrankius turės išmesti iš savo namų ir tokiu būdu daugelis mūsų brolių lietuvių galės lengvai pasiliuosuoti iš alkoliaus vergijos, nes daug ir mūsų brolių lietuvių tapo nužudyta per alkolio-budelio ranką. Tai-gi čia yra stipri Blaivininkų kuopa, prie kurios kiekvienas lengvai gali prisirašyti. O kada prisirašysime, tai tada lengvai galėsime kovoti su alkoliu ir mes pilnai tikime kad mes prieisime prie pilnos pergalės ir ta sunki kova bus laimėta, tik reikia mums gerai susiorganizuoti į galingą ir tvirtą kariuomenę, kuri būtų gerai apginkluota ne kanuolėmis, ne kardais ir šautuvais, bet geromis mintimis ir gerais darbais. Kaip tai malonu yra kiekvienam prie tos blaivios kariuomenės priklausyti, nes tos kariuomenės yra globėja Dievo Motina Sopulingoji. Tai-gi Pilnųjų Blaivininkų organizacija pilnai tiki, jog laikui bėgant tai alkolis bus pilnai nugalėtas, o tada palengvinsime tų nelaimingųjų gyvenimą kurių tėvai arba vyrai girtuokliauja. Tai-gi vietinė Blaivininkų kuopa kviečia visus Worcesterio lietuvius(tes) idant stotumėt su mumis į bendrą darbą ir uoliai su mumis darbuotumėtės blaivybės dirvoje, ypatingai tai mūsų jaunuomenė, nuo kurių priklauso mūsų tautos ateitis, nes alkolis yra labai pavojingas musų jaunutei respublikai. Tai-gi, kada bus mūsų tauta blaiva, tai tada viešpataus pilna laisvė ir ramybė mūsų tėvynėje. Tai-gi visi bei visos stokime į bendrą darbą ir dirbkime, nes darbo turime labai daug, tik reikia noro ir pasišventimo o bus užtikrinta graži ateitis.

V. J. B—s.

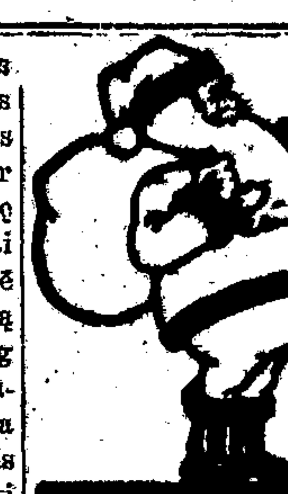

Kaledos jau arti

Todėl laikas dovanomis pradėti rūpintis. Tamsta gerai žinai, kad Tamstos brangieji giminės ir gentys Lietuvoje laukia iš Tamstos ne vien tik jausmingų pasveikinimų dailiomis atvirutėmis, bet ir piniginės paramos. Lauktumei ir Tamsta, jei būtumei tokioj vargingoj padėty kaip jie.

Geriausią Kalėdų dovaną suteiksi jei pasiųsi litų pluoštą. Siųsk šiandien, kad gautų prieš Kalėdas. Siųsk pigiausiu litų kursu. O pigiausį litų kursą gausi tik Lietuvių Prekybos B-vėje.

Štai mūsų kursas:

Litai Doleriais:		Doleriai Litais:	
25 Litai	$ 2.75		
50 Litų	5.25	Už $ 5.00......	47 litai
100 "	10.50	" 10.00......	95 "
150 "	15.60	" 15.00......	144 "
200 "	20.80	" 20.00......	192 "
300 "	31.20	" 25.00......	240 "
400 "	41.60	" 30.00......	288 "
500 "	52.00	" 50.00......	480 "
1000 "	103.00	" 50,00......	480 "
2000 "	204.00	" 100.00......	970 "

Prie šio kurso primokėti nereikia. Lietuvoje išmoka tiek litų kiek yra pažymėta.

PO KALĖDŲ SEKA PAVASARIS

Puikiausias ir patogiausias laikas kelionei Lietuvon. Ypatingai ateinantį pavasarį daug Lietuvių keliaus savo Tėvynės aplankyti, pas gimines pasisvečiuoti. Tam tikslui Lietuvių Prekybos Bendrovė rengia **SPECIALĘ EKSKURSIJĄ GEGUŽIO 31 DIENĄ.** Vieta užimta ant vieno iš patogiausių laivų. Ant to laivo nėra nei pirmos nei trečios klesos, bet vien tik antra. Todėl visi keleiviai galės naudotis visais laivo patogumais. Lietuviai bus vežami į Klaipėdą kur bus patikti su muzika ir kitomis iškilmėmis.

Laivakortės parduodamos į abi pusi (round trip). Kurie tik manote pavasarį vykti Lietuvon, būtinai rengkitės keliauti su šia nepaprasta ekskursija. Platesnės informacijos suteikiamos laiškais. Kreipkitės tuoj į

LIETUVIŲ PREKYBOS BENDROVĖ
414 West Broadway, Boston 27, Mass

ŠIUPINYS NE PUODE

Surankiojo STRIUKIS.

DU DIDVYRIAI.

Toks tokį pažino ir į kūmus pavadino — sako lietuvių priežodis. Taip ir yra. Keli metai atgal bolševikai paglostė savo draugą Vitaitį, "Tėvynės" redaktorių ir pasodino laisvamaniškoj gūštoj, įsakydami, visada savo nevisai švarų snapą laikyti įkabinus į bolševikiškai raudoną gardelį. Tikėdami, kad Vitaitis taip tupėdamas susiperės ir jie kaip kada, susilauks sau angliškoi, tariant "big fish."

Vitaitis ištikimai visus įsakymus pildė. Tupėjo parubdytoj fozoj ir be pasigailėjimo įmelžė katalikus ir Lietuvos valdžiai visada glėbius "komplimentų" pasiųsdamas. Viskas buvo gerai, viskas aug pukšėdamas kaip ant mielių. Bet kur buvęs kur nebuvęs atsibaladojo nežinia iš kur Bimba ir įlindo, įsiriogline į tą pačią gūštą kur Vitaitis tupėjo. Vitaitis pažiūrėjo į įlindusį neprašytą Bimbą, pradėjo raukytis, kraipytis, kaktą surauks į visas puses, sakydamas, kad vietos permažai, kad Bimbos kojos perilgos ir, kad jis negali ir nemoka gūštoje tinkamai susiraugyti, kad besiraugydamas greit gūštos šoną praspirs, kad jam alkunėmis pašones badąs ir tt. Bimbistai nepaprastai džiaugėsi į tai žiūrėdami kaip jų didvyris Bimbo Vitaičiui pašones akėja. Vitistai nervavosi, šnirpštė ir apgailestavo savo nelaimingo draugo sunkią padėtį, bet nei vienas neišdrįso eiti savo nelaimingam, t. y. Bimbos apsėstam draugui pagelbon.

Viskas gal butų buvę gerai. Vitaitis būtų perkentėjęs šios žemės sunkius vargus ir gal nuo tų pačių savo sėbrų bolševikų butų buvęs kada nors vėliaus priskaitytas prie politiškų ar kitokios rūšies kankinių. Bet vieną gražų vakarą Bimbo ant nelaimės ėmė ir apsirgo vidurių liga, arba taip sakant, pilvo skaudėjimą su nemažu gurguliavimu pagavo. Bimbai besirangant ankštoje gūštoje ir bespaudžiant prie nugaros skaudantį ir gurguliuojantį aprūgusiais klemsais prikimštą pilvą, pradėjo susiuosti koks tai nemalonus kvapas. Vitaitis užuodęs porugštį nežinia iš katro galo leidžiantį kvapą, atgrįžo jam pasturgalį ir supykęs dikčiai stuktelėjo Bimbai tiesiog į skaudantį pilvą.

Bimba skausmą pajutęs ir turėdamas nemažus nagus, kuriuos abudu su Vitaičiu augino katalikų draskymui, smarkiai gniptelėjo į V. atkištą pasturgalį. Vitaitis pasijuto tuomi įžeistu ir atsigrįžęs pagriebė Bimbai už gerklės ir pradėjo smaugti. Bimba žinoma negulėjo ramiai smaugiamas, bet bandė panašiu budu savo bendragūščiui atsilyginti. Iš to pakilo toki kova, kad visa bolševikiškai laisvamaniška gūšta su visu raudonuoju gardeiu nepaprastai pasmirdo. Išgirdę apie tai Bimbistai ir Vitistai, bėgo į kovos aluką apžiurėti kaip jų didvyriai vienas antram paukus raunasi.

Kaip nepaprastai nustebo kai pribėgę pamatė, kad Bimba jau raitosi išspirtas iš gūštos laukan.

Vitaitis pasilikęs vienas gūštoj apsidžiaugė. Džiaugsmas ėmė iš dviejų atžvilgių. Vienas buvo delto, kad vienam pasilikus bus daug ramiau, o antra, tai pergalės dirvyriškumas jį džiugino. Už tai gal nors ir visai nemanydamas toliaus savo avantiūrų tęsti, vienok apie skydininkus galvoti pradėjo, todel, kad turėti neprastą sau skydininką, parašė Vinikui diplomą. Vienok Bimbo su bimbistais to iš gūštos išspirimo likosi nepatenkinti ir dar pastatė Vitaičiui ultimatumą ir šaukia pasirinkti vieną iš dviejų t. y. ar lipti ir pačiam iš gūštos ar prisiimti Bimbistų visuomenę išduodantį dekretą apie tai ką Vitaitis būdamas gūštoj drauge su Bimba tarėsi ar darė. Vitaitis kol kas nesugalvojo išeities ir turbūt laukia savo skydininko Viniko nuomonės, ką tas pasakys, kaip jam pasielgti šiame uždavime.

Apdraudos agentas. — Ar šito policijanto užteks del tamstos pačios mirties apsaugos?

Vyras. (Pilnai pamąstęs.) — Bet aš tokio policijanto nenorėčiau.

Marytė žiurėdama į motiną, žindančią jos mažą broliuką klausia:

— Mama, kodel jis nekalba?

Motina. — Delto dukrele, kad jis dar neturi dantukų.

Marytė. — O kodel senelis kalba.

— Kur tamsta taip išsimokinai, kad net važinėji sakydamas prakabas? — paklausė Stasys savo draugo.

— Antrašta rašydamas ant konvertų, — pasiskino jo draugas.

LINKSMUS ŠOKIAI

Subatoje, Lapkričio 24 d.,

Parapijos Salėje, 492 E. 7-th St. So. Boston, Mass.

Pradžia 7:30 val. vakare.

Rengia Šv. Petro Parapijos Bažnytinis Choras

Įžanga Vyrams 50c. .:. Moterims 35c.

VIETINĖS ŽINIOS

"KLAIPĖDOS JULĖ"

Cambridge, Mass. — Lapkr. 18, Thorndike miesto mokyklos svetainėje, Montello parapijos choras perstatė "Klaipėdos Julę." Pelnas buvo garsinama eis N. P. P. Marijos Cambridge parapijai.

Aktoriai savo užduotis atliko gerai. Pasižymėjo ypač "Klaipėdos Julė" — panelė M. Gribaitė, ir Šaulys — Petras Juškaitis. Choras visas puikiai dainavo. Tik gaila kad žodžius neaiškiai tarė, nebuvo galima nieko suprasti. Muzika buvo gera.

Labai gaila kad žmonių nepersdaug buvo. Rodos buvo gerai garsinama, bet kaž-kodel tiek mažai atsilankė. Pelno parapijai turbūt neatliks, mat labai dideli buvo iškaščiai: kelionės lėšos, orchestrai ir daugiau mažesnių bilų. Abelnai ispūdį šis vakaras labai gerą į publiką padarė.

Buvęs.

KURKĖS PO 60 CENTŲ.

Artinantis kurkių dienai svarbu žinoti jų kainos. Spėjama, kad geriausių kurkių svaras bus po 60c.

SUSIRINKIMAS.

L. Vyčių 17 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks lapkričio 25 d. nedėlioj, 2 val. po pietų savuose kambariuose. Malonėkite nariai skaitlingai susirinkti, nes šiame susirikime išgirsite delegatų raportą iš apskričio suvažiavimo. Teipgi nesivėlinkite ateiti į susirinkimą, nes atminkite kad turėsime eiti ant fėrų prie darbo.

Valdyba.

L. D. K. S. CENTRO VALDYBOS SUSIRINKIMAS.

LDKS. Centro Valdybos susirinkimas įvyks lapkr. 27 d. 7:30 val. vakare, "Darbininko" name. Yra kviečiami visi Centro valdybos nariai dalyvauti taine susirinkime, taipgi yra pageidaujama, kad artimesnių L. D. K. S. kuopų atstovai ar jų valdybos nariai tame susirinkime atsilankytų.

J. Tumasonis, sekr.

BRIGHTON, MASS.

Mūsų kooperacija.

Plačiai visuomenei yra žinoma kaip mūsų garbingoji kooperacija per savavalius tvarkytojus yra pērėjusi per bankrutą, bet tikriesiems kooperatoriams apgailestavus tą nelemtą darbą sutverta nauja kooperacija, bet ir čia kooperacijos griovikai iškirto pasibaisėtiną šposą. Pagamino čarterį korporacijos. Bet tikrieji kooperatoriai greitu laiku pastebējo tą šposą ir pasipriešino. Tai tie mēgino save nuteisinti sakydami, jog kitaip nebuvo galima. Bet tikrieji kooperatoriai taip lengvai nepatikējo saldliežuviams ir pajēgē surasti su gerų žmonių pagelba tikrąją teisybę ir atvyko pas mus kooperacijų geri tvarkytojai: gerbiami kunigai F. Kemēšis, V. Taškūnas ir taip pat advokatas Šalna. Tie veikējai paaiškino, kaip ant delno skirtingumą kooperacijos nuo korporacijos, tai tada mūsų korporantai pasižadējo perorganizuoti iš korporacijos į kooperaciją. Bet jie tuos savo pažadējimus ir vēl pamiršo ir nori žmonēms vēl įkalbēti korporaciją.

Dilgēlē.

BRIGHTON, MASS.

Padēkavonēs dienoj, lapkričio 29, 1923 bus vietinės kooperacijos metinis apyaikščioijmas. Yra rengiama didžiausia pramoga. Bus perstatytas labai juokingas veikalas "Grafas Kaimiečio Bernu," kurį suloš labai geri lošējai iš So. Bostono. Yra pakviestų labai gerų dainininkų iš kitų miestų ir vietinių. Pasižadējo atvykti dvi sesutēs panelēs Gribaitē iš So. Bostono (solistē ir pianistē) ir daugiaus dainininkų yra pakviestų, kurių vardų neteko man sužinoti. Vietiniai taip-gi rengiasi pasirodyti kuomi kas gali: Panelē Raudoliunitē, solistē; Ajauskiutē pagriež ant smuikos. Brolis su sesere Treinavičiukai teipos-gi pasižadējo pasmuikuoti. O gi dar mūsų kooperatyviškos krautuvēs vedējas St. Pauras milžiniškas dainorius ir-gi pasirodys ką gali. Žodžiu sakant, rengējai deda pastangas kad atsilankusieji būtų pilnai patenkinti. Po teatro ir koncerto seks linksmas balius. Yra pakviesta L. Buinio iš Cambridge pilna orkestra, kuri griež lietuviškus ir engliškus šokius. Apart visko bus gardžių valgių ir gērimų. Programas prasidēs 3-ią val. po pietų ir baigsis 11:30 nakti. Tas viskas atsibus savame name, 26 Lincoln St., Brighton, Mass.

Kviečiam skaitlingai atsilankyti ne tik vietinius bet ir iš kitų miestų.

Rengējai.

23-ČIAS METINIS

BALIUS!

Rengia South Boston'o Lietuvių Ukēsų Kliubas

THANKSGIVING DAY

Lapkričio 29 d. 1923

LIETUVIŲ SALĖJE

Kampas E ir Silver Sts., South Boston, Mass.

Pradžia 5 val. po pietų.

Šis balius bus vienas iš puikiausių ir linksmiausių, nes puikiausia orchestra griež visokius šokius. Taigi, kaip jaunimas, taip ir ženočiai, visi į šį balių, o turēsite linksmą laiką. Bus skanių užkandžių ir gērimų, tad kviečiame visus, kaip vietinius taip ir iš apielinkių miestelių atsilankyti.

L. U. Kliubo Komitetas.

LDS. N. Y. IR N. J. APSKRIČIO VALDYBOS ADRESAI

PIRMININKAS —
P. J. Kyrius,
138 Union Ave.,
Brooklyn, N. Y.

RAŠTININKAS —
J. Šercika,
211 Jefferson Street,
Newark, N. J.

KASIERIUS —
V. Daubaras,
300 South First St.,
Brooklyn, N. Y.

Tik ką iš Lietuvos esame gavę maldaknygių "ŠALTINIS." Yra tai didelē maldų knyga. Turime net kelių kainų: $2.25, $3.00 ir $4.25. Kurie norētų, tai tepasiskubina, nes mažai jų teturime.

"DARBININKAS"
366 W. Broadway,
South Boston, Mass.

Tel. So. Boston 270

J. MACDONELL, M. D.

Galima susikalbēti ir lietuviškai.
OFISO VALANDOS:
Rytais iki 9 val. Po pietų nuo 1—3.
Vakarais nuo 6 iki 9.
536 Broadway, So. Boston.

Tel. So. Boston 823
LIETUVYS DANTISTAS

DR. M. V. CASPER

(KASPARAVIČIUS)
Laikinai perkēlē ofisą po No.
425 BROADWAY, So. BOSTON, MASS.
Ofiso Valandos:
Nuo 10 iki 12:30 ryte ir nuo 1:30 iki 6 ir nuo 6:30 iki 9 v. vak.
Ofisas uždarytas subatos vakarais ir nedēliomis.

GRAMAFONAI, REKORDAI IR PIANŲ-ROLELIAI

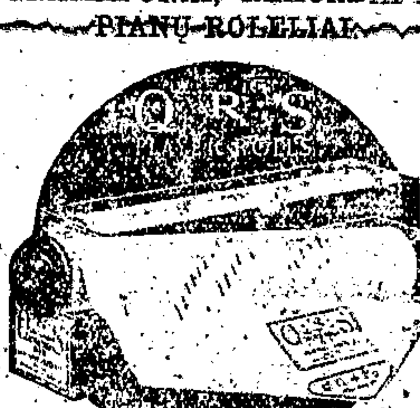

Užlaikome visus naujausius lietuviškus rekordus ir pianų rolelius pagamintus geriausių lietuvių dainininkų, kompozitorių, muzikų ir monologistų. Iš kitų miestų kreipkitēs laiškais, pažymēdami ko reikalaujate: gramafonų, lietuviškų rekordų ar lietuviškų player pianams notų (rolls). Prisiųsk 2c. stampą del katalogo. Mūsų krautuvēje užlaikome čeverykų vyrams, moterims ir vaikams, padarytų iš geros skūros ir naujausių madų. Turime daugybę vyriškų rūbų, kaip tai: kepurių, skrybēlių, marškinių, kalnierių, naktaizų ir daugybę kitokių daiktų. Visuomet gausite gerą patarnavimą.

GEO. MASILIONIS
233 Broadway, So. Boston, Mass.
Te. S. B. 1456—J.

PIRK DOVANOMS

FONTANINĘ PLUNKSNĄ

Kuri bus atminčiai ilgam laikui.

KAINOS PRIEINAMOS.

Reikalauk Katalogo

"DARBININKAS,
366 Broadway
Boston 27, Mass.

16 Metų South Bostone

DR. H. S. STONE

AKIŲ SPECIALISTAS
399a W. BROADWAY
VALANDOS: Nuo 9 r. iki 7 v. vak.

Tel. So. Boston 4000

DR. J. C. LANDŽIUS

LIETUVIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS.
506 BROADWAY, SOUTH BOSTON, MASS.
(Kampas G St. ir Broadway)
VALANDOS: 9—11, 2—4, 7—9

TEL. So. Boston 0506—W.
LIETUVYS DANTISTAS

A. L. KAPOČIUS

251 Broadway, So. Boston
("Keleivio" name)
OFISO VALANDOS: nuo 9 iki 12, nuo 1:30 iki 6 ir nuo 6:30 iki 9 vakare. Seredomis nuo 9 iki 12 val. dieną. Subatomis nuo 9 iki 6 vak. Nedēliomis nuo 9 iki 12 (pagal sutartį)

DID. LIET. KUN. KEISTUČIO DR-JOS VALDYBOS ADRESAI BOSTON, MASS.

PIRMININKAS — Vincas Zaleckas, 81 Mercer St., So. Boston, Mass.
VICE-PIRM. — Antanas Pastelis, 146 Bowen St., So. Boston, Mass.
PROT. RAŠT. — Antanas Macejunas, 450 E. 7-th St., So. Boston, Mass.
FIN. RAŠT. — Juozapas Vinkevičius, 906 E. B'way, So. Boston, Mass.
KASIERIUS — Andrius Zalleckas, 307 E. 9-th St., So. Boston, Mass.
MARŠALKA — Aleksandra Jalmokas, 115 Granite St., So. Boston, Mass.

D. L. K. Keistučio dr-ja laiko mēnesinius susirinkimus kas pirmą nedēlieni kiekvieno mēnesio po No 694 Washington St., Boston Mass. 2:30 po pietų. Ateidami drauge ir naujų narių su savim atsiveskite prie musų draugijos prirašyti.

Telef. University 1957—W ofiso
Tel. University 1957—R. namų.

ADOMAS OWIRKA

LIETUVIS GRABORIUS
Pagrabus atlieku gerai ir pigiai. Kaina vienoda visur. Užlaikau automobilius. Vieta atdara dieną ir naktį.
883 CAMBRIDGE STREET
E. Cambridge, Mass.

MARKET

Geriausia kampinē biznio vieta. Už cash ir ant išmokesčio. Telefonas So. Boston 2435. (24)

F. J. KALINAUSKAS

ADVOKATAS
414 Broadway, So. Boston
Tel. S. B. 0441.
Antros lubos—Viršuj L. P. Banko
GYVENIMO VIETA:
275 LOWELL AVE., NEWTONVILLE, MASS.
Tel. W. Newton 1403—W.

ŠV. JONO EV. BL. PAŠELPINĖS DRAUGYSTĖS VALDYBOS ADRESAI.

PIRMININKAS — J. L. Petrauskas, 250 Gold St., So. Boston, Mass.
VICE-PIRM. — Kazys Ambrozas, 492 E. 7-th St., So. Boston, Mass.
PROT. RAŠT. — Julius Savickas, 111 Bowen St., So. Boston, Mass.
FIN. RAŠTININKAS — J. Švagždys, 171 W. 5-th St., So. Boston, Mass.
KASIERIUS — A. Naudžiunas, 885 E. Broadway, S. Boston, Mass.
MARŠALKA — J. Zaikis, 7 Winfield St., So. Boston, Mass.

Draugija laiko susirinkimus kas trečią nedēldienį kiekvieno mēnesio, 2-rą val. po pietų Šv. Pētro parapijos salēj, 492 E. Seventh St., South Boston, Mass.

Telephone South Boston 3520
Namų Telefonas Aspinwall 6870

ADVOKATAS

A. O. ŠALNA (SHALNA)

LIETUVIS ADVOKATAS
Baiges du Universitetu
Cornell University su A. B.
G. Washington Univ. su LL.B.
"DARBININKO" NAME
366 W. Broadway, So. Boston.
(antros lubos)

LIETUVIŲ FORNIČIŲ BENDROVĖ

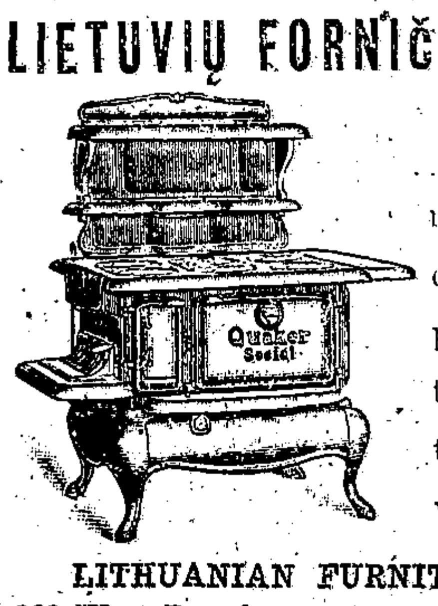

Užlakome visokius namų forničius. Parduodame ant išmokējimo ir pristatome į kitus miestus ir teipgi perkraustom forničius iš vienos vietos į kitą.

LITHUANIAN FURNITURE COMPANY
268 West Broadway, South Boston, Mass.
Telephone S. B. 839—W.

MATULAITIS IR NESIACKAS

Lietuviai Siuvējai

Siuvam geriausiai ir naujausios mados vyrams drapanas, cataisom, išvalom ir nudažom. Kas norite turēti geras ir naujausios mados drapanas, ateikite pas mus po numeriu
247 D ST., SO. BOSTON, MASS.

DR. L. GOLDEN

Bostone: 99 Green Street
Valandos: 3 iki 4 ir 7 iki 8 P. M.
Apart pētnyčios ir nedēldienio vakarų.
Telefonas Haymarket 2288.

Roxbury: 16 Crawford St.
netoli Warren Street.
Valandos: nuo 8 iki 9 ryte, 1 iki 2 ir 9 iki 1 val. vakare apart pētnyčios ir nedēldienio vakarų.
Telefonas Roxbury 0131.

KALBU ANGLŲ, RUSŲ, LENKŲ IR LIETUVIŲ KALBOMIS.

LIETUVIS
POTOMETRISTAS

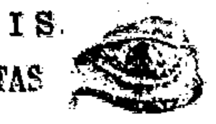

Išegzaminuoju akis, priskiriu akinius, kreivas akis atitiesiu ir ... mbliįopiškose (aklose) akyse sugrąžinu šviesą tinkamu laiku.

J. L. Pašakarnis, O. D.
447 Broadway, So. Boston, Mass.

DYKAI

Kiekvienas gali gaut dykai 26 kavalkų Sidabro Setą, padarytą iš tikro Rogers Sidabro, susidedantį iš 6 šakių, 6 peilių, 6 mažų ir 6 didelių šaukštų, 1 šaukšto del cukraus ir 1 peilio sviestui.

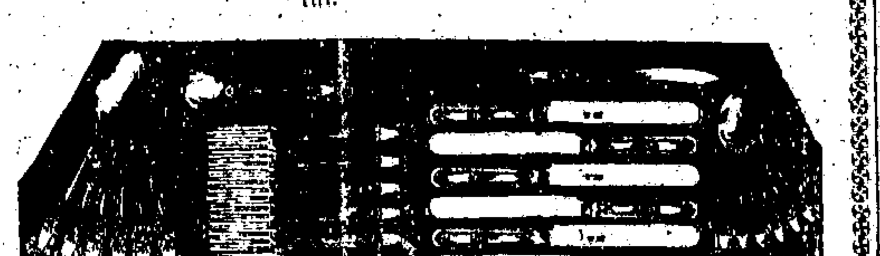

Tai yra toki proga, kokios niekados nebesulauksi gauti dykai šį gražų Sidabro Setą.

Kiekviena moteris, duktē ar vyras gali visą tai gauti, be jokio cento Visa, ko mes reikalaujame, supažindinkit su musų Prabingties ir Dovanų prekēmis, nurodytomis musų kataloge, savo draugus; tą kiekvienas gali padaryti, nes prityrimo visai nereikia.

HOME SUPLY CO.,
Dept. 735, 131 Duane Street,
NEW YORK CITY
Atsiųskit man vieną Sidabro Setą DYKAI.
Pavardē ....
Adresas ....
Miestas ....
Valstija ....

Mes turime tukstančius tokių Sidabro Setų, kuriuos norime dykai atiduoti. Buk pirmutinis savo mieste ir gauk vieną. Mes jau išdalinome tukstančius tokių dailių Sidabro Setų. Mes norime vieną ir tau duoti. Negaišuok, išpildyk yla pridētą kuponą ir tuojau siųsk jį mums.

HOME SUPPLY COMPANY
Dept. 735
131 Duane St., New York, N. Y.

Office Tel.: South Boston 3972—R.
Resid. Tel.: So. Boston 1912—W.

S. BARUSEVIČIUS

Lietuviškas Graborius, balsamuotojas, Real Estate ir Public Notaras.
343 W. Broadway,
South Boston, Mass.
Residencija: 237 D St., So. Boston.

NEW ENGLAND COKE

Tonas už Toną

NEW ENGLAND COKE kainuoja mažiau negu kietos anglys.
NEW ENGLAND COKE tari daugiau anglies, mažiau pelenų ir mažiau.
NEW ENGLAND COKE ilgiau tęsia ir negadina pečiaus grotų.

MAŽI---DIDESNI---DIDELI

New England Coke

111 DEVONSHIRE ST., BOSTON, MASS.
Main 8532 —TELEFONAI— Main 2723

Paleškau Vaclovo Sarkaus, kuris seniau gyveno Albany, N. Y. ir ten apsivedē su kunigo gaspadinę. Dabar jis randasi Bostone. Norēčiau jį matyti ir daug svarbių dalykų papasakoti. Malonēkite apie jį praneštį man jeigu kas pažįsta arba jis pats ant sekančio antrašo lai atsiliepia: 948 E. Broadway, So. Boston, Mass. (21)

Paieškau savo tēvo Jono Valiučiaus, Seniau gyveno Chicago, Ill. Paeina iš Rubarių kaimo, Raseinių apskr. Kas jį žino ar jis pats, lai rašo šiuo adresu:
KAZYS VALINČIUS, Jurbarkas, ulojit gatvē No. 8, Raseinių apskr. (17)

DR. A. J. GORMAN

(GUMAUSKAS)

D A N T I S T A S

Tel. Brockton 5112—W.
(Kampas Broad Street)
705 Main St., Montello, Mass.

ŠTAI KAME DALYKAS!

Kad mes padirbam overcoat'ą del krautuvēs, kurios savininkas pastatęs į langą pamarkiruoja $40.00 o kaip žmogus ateina pirkti, tai pardavējas pasako kaštą prakalbų ir paima $22.00 daugiau kaip tikrai tas overcoat'as yra vertas. Tatai mes sutaisome nieko nesakyti o overkotą ant orderio padarysim tik už $27.00 ir kam tik reikia, teisikreipia pas:

MALINIONIS—BARANAUSKAS
320 Harrison Ave.—No. 1 Oneida St., 3-d floor, Boston, Mass.
Tel. Beach 2354.
Offiso valandos: 8 A. M. iki 5 P. M. Subatomis 8:00 A. M. iki 1 P. M.

PARSIDUODA NAMAS

10 ruimų ir storas ant kampo D St., 3 nauji toiletai ir visos paipos naujos ir viskas naujai sutaisyta. Ant greito pardavimo tiktai $2,500. Klausk't 60 Tudor St., So. Boston, Mass. (22)

ŠV. ELZBIETOS DRAUGIJOS HARTFORD, CONNECTICUT VALDYBOS ADRESAI.

Elzb. Mielaikienē, pirmininkē, 44 Cedar St., Hartford, Conn.
O. Lablckienē, vice-pirmininkē, 90 Sheldon Street, Hartford, Conn.
P. Lablckienē, iždininkē, 44 Madison St., Hartford, Conn.
Marijona Katkauskaitē, fin. raštininkē, 16 Atlantic St., Hartford, Conn.
R. Paudzienē, prot. raštininkē, 19 Walcott St., Hartford, Conn.

Šios draugijos susirinkimai buna kas antrą nedēldienį kiekvieno mēnesio bažnytinēje salēje.

ŠV. KAZIMIERO R. K. DR-JOS SOUTH BOSTON, MASS. VALDYBOS ANTRAŠAI.

PIRMININKAS — Vl. Paulauskas, 314a 8-th St. Tel. So. B. 3835—M.
VICE-PIRM. — J. Jaruša, 440 E. 6-th St., So. Boston, Mass.
PROT. RAŠT. — A. Janušonis, 1426 Columbia Rd., S. Boston, Mass.
FIN. RAŠT. — K. Kiškis, 428 E. 8-th St., So. Boston, Mass.
IŽDININKAS — L. Svagždis, 111 Bowen St., So. Boston, Mass.
TVARKDARIS — P. Laučka, 303 E. Fifth St., So. Boston, Mass.
DRAUGIJOS antrašas reikale — 366 Broadway, So. Boston, Mass.

Draugija savo susirinkimus laiko 3-rą nedēldienį kiekvieno mēnesio 1-mą val. po pietų, parapijos svetainēj, 492 E. Seventh St., So. Boston, Mass.